

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 9 (633)

TORONTO, Ontario 1962 — Maironio Metai — kovo (March) mėn. 1 d.

Kaina 10¢

The Lights
of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the
Lithuanian R.C. Cultural Society
of Canada.
Authorized as second class mail by
the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.
SAVAITRASTIS
Leidžia
Kanos Lietuvių Katalikų
Kultūros Draugija.
941 Dundas St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas 368-6813

NEKENČIAMAS IR MYLIMAS

DR. A. KIMSA

Mūsų tautos priešais nekencia šventojo Kazimiero, stengiasi jį išrauti iš mūsų tarpo, nes jis yra dalis mūsų praeities, dalis mūsų gyvenimo, dalis mūsų sėkmės. Ir tai yra visai suprantama, nes tuo būdu šiandien Lietuvoj norima lietuvių perdirbti, atitraukti jį nuo tautos praeities, kuri išugdė tiek daug didžiųjų kovotojų, tiek daug didžiųjų žmonių, tiek daug tyliųjų kankinių.

Sv. Kazimiero gyvenimas buvo trumpas — anksti jį pasitiko mirtis. Bet nežiūrint to, tauta jį pamilo ir jis nenustojo joje gyventi.

Gyvenime jis pasižymėjo paprastumu — buvo pamaldus, mėgo vienumą, linko į misticizmą. Kalvarijos Kristaus kančios ir meilė Marijai buvo jo mėgiamiausios temos. Kiekvieną dieną jis kartojė Marijos himno žodžius „Omni die dic Mariae“, kurio autorius ligi šio laiko dar nenustatytas.

Gyvendamas ištigiojo aplinkoj, jis išsiskyrė iš prabangiojo rūmų gyvenimo ir sutapo su tauta. Tauta jį išsiskyrė iš rūmų, tauta jį darė savą, tauta jį siedo su savo rūpesčiais, vargais, su savo gyvenimu. Žmonės kiekvieną dieną juo domėjosi, vis plačiau apie jį kalbėjo. Kiekvienas jo posūkis, darbas, žingsnis buvo žmonių aptariamas. Didikai ir tie jį mėgo, patiko jiems jo pamaldumas, neturėjimas dviprasmiškumo, sudėtingumo. Visi suprato ir jautė, kad netroško jis kitiems blogo, kad visus viena meile mylėjo. Dar labiau šventasis lietuvių tautai patiko, kad nepalikė Vengrų žemėje, o grįžo į savąjį kraštą.

Pamažėl jis pasidarė neatskiriama nuo lietuvių tautos. Tauta jį siedo su baudžiavos priešais, įpynę jį ir tarpą tų žmonių, kurie kovojo prieš baudžiavą, kurie stengėsi bent ją sušvelninti: siedo jį su varguomenės rėmėjais, sunkios naštos lengvintojais.

Ankstyboji mirtis nenutrūkė tautos meilės pamiltajam Kazimierui, gyvenimo dulkės neuždengė jo praeities, laikas neišdildė žmonių prisirišimo. Ir taip žmonėse, mirus Kazimierui, išliko šventasis, kuris reiškėsi stebuklais. Dalį jį tauta siedo su savo priešų nugalėjimu, kovos sėkmę priskirdama šventajam.

Pagalau karalius (1516) pasiuntė į Romą vyskupą ir kapitulos kanaaninką su laišku, pasirašytą pranciškonų ordino vikaro Lietuvai Tėvo Povilo ir kt. Drauge su laišku buvo Vilniaus vyskupo ir kapitulos raštas, kur buvo pareikšta, kad tauta jį laikanti šventuoju ir tiki jo globa.

Gardino vyskupui patvirtinus, buvo sudaryta komisija iš vyskupų, Tėvų jėzuitų provincijolo ir kitų ištirti stebuklus. Po to turėjo būti prieita prie kanonizacijos, kurios akto ligi šiol nerasta. Jis buvo pakeltas šventuoju, įvestos liturginės maldos, duota vieta brevijoriuje.

Vilnius daug kartų buvo sukaupęs visas savo jėgas džiugiesiui, norui išreikšti meilę savo šventajam, paminėti savo kūrėjo, pagerbti menu. Buvo rengiamos procesijos — eisenos jo garbei. Menininkai — Tencalio, Sunglevičio ir kiti kūrė šventajam; buvo ruošiamos meno akademijos, kuriose dalyvavo įvairių tautų jaunuoliai. Kūryba buvo išreikšta įvairiomis kalbomis, autoriai vilkėjo savo tautiniais drabužiais. Diduomenė sekė kalbas. Visuose parengimuose dalyvavo ir gūdai ir lenkai. Tik vieni lietuviai dalyvavo šv. Kazimiero bažnyčios kartinio akmens padėjime Vilniuje. Diduomenė, dvasiškai ir tauta čia buvo vienaitytė masė. Įmūrijo jį dokumenta, kuriame tarp kitko sakoma, kad šventasis globojęs Lietuvą ir lietuvius.

Šventojo kultui išplisti buvo lengva — jėzuitai pasitaravo. Kitų šalių žmonės šventasis buvo priimtinas kaip jaunujų atstovas, kaip karališkos šeimos narys gyvenęs nuostabų gyvenimą. Ir taip kilo bažnyčios, altoriai, kolegijos, paminklai šventojam garbei.

Išvairiai, kaip ir visai Lietuvai, šv. Kazimieras yra tikėjimo ženklas, tautos sūnus, kuris sieja draugien visus išlaikytus lietuvius, skatina kovon ir bendron ateities garben.

KAS NAUJO KANADOJE?

MAFIJA VEIKIA IR KANADOJE. — pareiškė RC MP — Raitosios policijos vadas C. W. Harrison. Jis sako, kad visi kriminalistai didžiuosiuose miestuose, kaip Montrealyje, Toronte ir kitur yra diriguojami mafijos.

SVAIGINAMU GERIMU įstatymas bus svarstomas ir pakelstas šioje Ontario parlamento sesijoje. Manoma, kad bus leista vartoti gerimus viešbučių kamburiuose ir palengvintoms vaikurių taisyklės tavernom. Taip pat panaikinti gerimų pirkimo leidimai nuo kovo 31 d. Vietoj to pakeliamos kainos apie 5 ct.

KVIECIŲ PREKYBA SU KINIJA susiduria su sunkumais, nes komunistinė Kinija, negali laiku sumokėti nustatytų mokesčių. Kinai, vietoje pažadėtų mokesčių doleriais, nori atsilyginti savo prekėmis. Apie tai daug neskelbiama, bet liberalai parlamente dėl to labai kritikuoja vyriausybę.

NAUJOSIOS DEMOKRATINĖS PARTIJOS vadas parlamente Hazen Argue pasitraukė iš partijos, tuo sukeldamas didelį triukšmą. Jis priklauso buvusiai CCF partijai 17 metų. Pasitraukimo priežastis, pasak jo paties, kad NDP tapo darbo unių vadų klika, kurie partijai finansuojaudami ją ir valdo. Hazen Argue yra žinomas politikas ir manoma, kad jis pereis liberalų pusėn, nors anksčiau apie liberalus yra pasakęs gana karčių žodžių.

VALDŽIOS PASALPOMIS naudojasi 120.000 šeimų visoje Kanadoje. Tai yra viena didžiausių Kanados problemų. Daugelis šeimų iš pašalpų gyvena visą amžių ir taip eina iš kartos į kartą. Vancouveryje yra 230 asmenų, giminingų vedybomis ar gimimais, naudojasi valdžios pašalpomis jau 4 generacijos. Londone, Ont., surasta, kad moteris atvykusi į miestą 1832 m. pradėjo gauti pašalpą, o jos palikuonys dar ir šiandien ta pašalpą naudoja. Tai daugiausia šeimos, turinčios įvairių problemų ir nesugebančios prisitaikyti praktiškai gyvenimui. Visa tai valstybei kainuoja iki \$500 mil. metams.

KANADOS VALIUTOS padėtis buvo svarstoma valiutos fondo organizacijos Vašingtone. Buvo norima Kanadą priversti padaryti savo valiutą paštovia, bet nekeisti, pritaikant krašto ekonomijai. Kanados dolerio nuvertinimas susilaukia daug kritikos užsienyje ir pačios Kanados ekonomistų tarpe.

ARKLIENA MESA dešrelės — hot dogs — atrasta Montrealyje. Sveikatos departamentas, ištyręs mėsa cheminiu būdu, gamintoją — Montreal Smoked Meat Products, Inc., patraukė atsakomybėn.

PRANCŪZŲ KALBOS MOKEJIMAS turėtų būti privalomas kiekvienam studentui,

Sv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, šventovės bokšto kupola karališkos karūnos pavidalu Vilniuje. 1840 m. rusų valdžios įsakymu ji buvo nuimta, bet 1941-1943 m. atstatyta pagal archit. Jono Mulo projekta. Dabar ši šventovė išniekinta — paversta sovietiniu beavieybės muziejumi, kurio direktorių paskirtas iškunigis St. Markonis-Markauskas.

PAVĖLINTAS J.A. VALSTYBIŲ ŽYGIS

JAV užmojis prieš Kubą nieko gero nežada. Pietų Amerika socialinės revoliucijos išvakarėse.

OAS dvi organizacijos, veik tuo pat metu, atkreipė pasaulio dėmesį. Prancūzų sukurtoji OAS — slapčiosios kariuomenės organizacija pasižymi broliškumu siaubu savo tėvynėje, kita OAS — Organization of American States — Amerikos valstybių organizacija

GEDIMINAS GALVA

daro nuolatinius pasitarimus pagalbėti valdantiems, bet ne valdomiems P. Amerikoje.

Pastarasis OAS užs. r. ministeris pasitarimas Punta del Este, Urugvajuje, buvo tragikomiškas. Jis tragiškas, nes didžiosios Pietų Amerikos valstybės ABCEM — Argentina, Bolivija, Brazilija, Čilė, Ekvadoras ir Meksika, apimančios du trečdaliu žemės ir turinčios 140 mil. gyv., neparėmė JAV siūlymų išmesti Kubą ir panaudoti priemones ją palausti. Nutarimas padarytas 14 valstybių, teturinciu 55 mil. gyv. Sausio 31 d. galop surinktas reikalingas balsų skaičius nutarimui padaryti, bet joje įvyko aiškus nesutarimas, lūžis. Komunistinis pasaulis siektu, ka JAV įvykdė.

Pasitarimams pasibaigus, prasiėjo komiškoji vaidyba. Visi emė girtis laimėjimais. Džiaugėsi Vašingtonas, P. Amerikos 14 valstybės, Havana, Maskva ir Pekingas.

KUO DŽIAUGIASI JAV? JAV yra pavėluotų politinių sprendimų įgyvendintojos. Karą laimėjusios, iki nuogumo pralaimėjo politinėje srityje, nes nežinojo ko nori ir kur eina. Jos skelbė pavertusios tautos laisvę, bet dalyvavo suokalbėje jas pavergti. Jų net nepabudino sovietiniai branduoliniai sprogmens 1949 m. Jos laukė iki jų pačių rankomis padalinta Korėja buvo užpulta. Nuo to meto emė dalyvauti apsiginklavimo lenktynėse. Jos laukė iki „sputnikas“ lėkė aplink žemę ir tuomet išjungė į šios srities varžybas. Tokiu pat abuoju mu jos ilgai stebėjo kas dedasi kaimyninėje Kubos saloje ir po eilės nevykusių žygių, o ypač kruvinojo samdinio išsikėlimo Kiauliu jlanke, apsisprendė visiškai išjungti Kubą iš bendravimo su vakarietiškojo pasauliu. Visa tai daroma, kai amerikiečių kapitalas jau nusavintas ir Kuboje įvedama

komunistinė santvarka. Fidel Castro pasiskelbė esąs ištikimas Lenino pasekėja. Numanu, bent šiuo metu, jis gauna ne tik komunistinių kraštų paramą, bet ir vykdo Maskvos pavedimus. Jis siekia revoliucijos sprogimo Pietų Amerikoje, nes tokia yra Maskvos valia.

JAV užsimojo palaukti Kubą, prisiminė Monroe surūdijusį ginklą, kai emė kilti neramumų gresmė P. Amerikoje. Tuo pačiu metu jos ir toliau palaiko gerus prekybinius bei kultūrinius santykius su Maskva. JAV didysis kapitalas per tarpininkus išveža į Sov. Sąjungą net karinės svarbos prekes ir šiais sandėriais gerokai pasipildo.

Kai Vašingtonas paskelbė embargo — prekybinių santykių nutraukimą, kiti vakariečiai net nesiruošė pasekti šį pavyzdį.

NUOTAIKOS P. AMERIKOJE Kolumbija ir Venezuela siekė pasipriešinti Kubai. Abiejose yra stiprūs komunistų sąjūdžiai, kurie nesivaržo su priemonėmis. JA V-bėms spaudžiant ir vidurinės Amerikos valstybės linko Kubą išjungti iš OAS.

Kolumbija ir Venezuela yra savotiškos apimties demokratiški kraštai, kuriuose socialinis klausimas sunkiai sprendžiamas. Turtingoji Venezuela pokario metais padarė didesnę pažangą, bet ir neramumai yra kasdieninis reiškinys.

Guatemala valdo kietas, bet iškrypes prezidentas Miguel Ydigoras Fuentes, kuris gražią dieną savo ministeriams, lyg vagims, isako pasirodyti televizijoje, o kitią kartą daro pareiškimą: „moterys galingos, nes jos moka nusikaupti“. Kaikurie gyventojai patenkinti juokduriu prezidentu, bet dauguma skurstančiųjų reikalauja socialinių reformų. Vyriausybė yra paperkama ir mažai tesarūpinanti gyventojų gerovę.

Honduras — bananų respublika (Nukelta į 5 psl.)

Augšti svečiai Lietuvos pasiuntinybėje

Vasario 16 proga Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone buvo surengtas priėmimas, kuriame dalyvavo augš. Valst. Dept. pareigūnai ir kongreso nariai.

Iš diplomatinio korpuso dalyvavo: dekanas, Nicaragvos ambas. dr. G. Sevilla-Sacasa ir šių valstybių ambasadoriai: Airijos, Gabono, Jordano, Kolumbijos, Saudi Arabijos, Urugvajaus ir Latvijos atstovas dr. Spekke su žmona. Ambasadorių pavaduotojai šių valstybių: Australijos, Ispanijos, Kanados, Kinijos, Kamerūno, Liberijos, Madagaskaro, Mali, Vietnamo ir Švedijos aviacijos attache (vedęs Kaišiadorių Tiškevičiūtė).

Iš bažnytinės hierarchijos: apašt. delegato atstovas mons. Prigione, vysk. Hannan, mons. J. K. Cartwright, senato kapelionas dr. B. Harris, mons. P. Tanner iš NCWC, mons. prof. J. Abbo (dirbęs nunciatūroje Kaune ir Čionkštėje apašt. delegatūroje), prof. Robert E. McNally, SJ.

Iš kariškių: pora generolų, jų tarpe gen. Erskine, vienas viceadmirolas ir keletas žemesnių kariškių iš Pentagono.

Buvo du teisėjai, jų tarpe vyr. District of Columbia teisėjas, buvęs Postmaster General North, Georges Washington universiteto rektorius, etc.

Dalyvavo vietos lietuvių ir delegacijos — Baltuosius Rūmus nariai bei lietuvių kunigai, kalbėję invokacijos senate bei atstovų rūmuose ir dvi lietuviškos pranciškietės sesės iš Hartford, Conn.

Spuodoje pasirodė šiltnamio aprašymai abiejose didesniuose Vašingtono laikraščiuose.

Savaitės įvykiai

DIDŽIAUSIAS SAVAITĖS ĮVYKIS — AMERIKOS LAKŪNO PULK. J. GLENN APSKRIDIMAS APIE ŽEMES RUTULI TRIS KARTUS. Tai įvyko kovo 20 d. Lėkė 17.500 mylių greičiu į valandą. Išbuvo erdvėse 4 val. 56 min. Iš viso nuskrėjo 81.000 mylių. Nusileido orlaiviu į Atlanto vandenyną ir kol išgriebė iš vandens, išbuvo 21 min. Glenn, skridamas aplink žemę, palaikė su žeme radijo ryšį ir pranešinėjo savo išpučius. Augščiausiai buvo iškiles 162 myl. ir žemiausia — 96. Dabar specialistai tiria visus gautus duomenis ir rengiasi naujam skridimui. Sekantis lėkimas numatomas net 18 kartų aplink žemę. Visas pasaulis sveikino ir Ameriką ir astronautą, nes visi sekė, girdėjo.

Sėkė ir Rusija, bet kaip sako, be entuziazmo. Rusas Gagarin esą lėkė aplink žemę vieną kartą, o Titov — 17. Bet niekas nei matė, nei jų girdėjo. Gal lėkė, o gal ir ne! Chruščiovas pasiūlė JAV prezidentui dalintis tol. erdvių žiniomis ir ateity kartu tirti erdves. Žinant rusus ir jų apgaules, kyla įtarimas.

KUBOS DIKTATORIUS CASTRO išleidžia savo piliečius išvažiuoti iš Kubos. Kasdien išvažiuoja ligi 200 asmenų. Ir ligi šiol iš 6 mil. Kubos gyv. išvažiuoja apie pusę milijono. Išvažiuoja: gydytojai, inžinieriai, advokatai, verslininkai, mokytojai ir pan. Castro esąs patenkintas, kad išvažiuoja „vabalai“, kurie nepatenkinti jo valdžia. Išvažiuojantieji turi palikti viską Kubos valdžiai: namus, baldus, automobilius ir t.t. Gali su savim pasiimti tik vieną lagaminą. Išvažiuavimo procedūra nėra lengva: užtrunka mažiausiai 3 mėn., kol gauna vizą. Už kelionę reikia užsimokėti doleriais, kurių joks bankas Kuboj neparduoda.

JAV PREZ. BROJIS R. KENNEDY, važinėdamas po pasaulį, užsuko ir į V. Berlyną. Atsisojęs prie bolševikų pastatytos sienos pastebėjo, kad ji yra „labiau pažėminanti, liūdnėsnė ir bjaurėnė, nei aš galėjau tikėti“. Tam suprasti, esą, reikia ją pamatyti. Čia ir pasireiškia Vakarų silpnybė, kad jiems reikia pamatyti ir pačiuipinėti. Kad yra bolševikų „geležinė uždanga“, už kurios kenčia šimtai milijonų žmonių, jie nesupranta ir neišsivaizduoja. Pamatė mūrą sieną Berlyne ir suprato! Tuo bolševikai laimi ir dar daug laimės, nes yra dalykų, kurių negalima apčiuopti. O žmonės kenčia!

TURKIJŲ VEL REVOLIUCIJA. — Šį kartą sukilo 8.000 kara mokyklų mokinių. Buvo paėmę ir pasidomėję vieni kitų vidaus gyvenimu. O ar nepraturtėtų mūsų spauda, jeigu jos puslapiuose pastoviai rastų vietos kiti pabaltiečių „giminių“ veikla? Argi tik kalbiniai sunkumai trukdo reguliariai stebėti mūsų pašonėje leidžiamą kaimynų spaudą, pasidomėti jų klausimais?

ITALIJOS VYRIAUSYBĖ sudaryta krikšč. demokrato Fanfani iš krikšč. demokratų, socialdemokratų ir respublikonų. Nėni vadov. socialistų partija, artimai dirbusi su komunistais, įvyriausybę neįėjo, bet pažadėjo savo 86 balsų paramą parlamente.

Užtvoros skiria laisvojo pasaulio pabaltiečius

J. GRIKIS
Mūsų korespondentas Švedijoje

Estu tautinės tarybos Stockholm leidžiamas koalicinis savaitraštis „Teataja“ II. 17. laidoje Lietuvos Neprik. šventės proga išspausdino str. „Lietuvių bendruomenės laisvajame pasauly“. Straipsnio autorė — laikr. redaktorė A. Lemberg, savo metu dirbusi Amerikos Balso europiniame skyriuje Miunchene, ten palaikiusi artimus ryšius su lietuviais ir juos toliau palaikanti, kaip tai matyti iš jos pateiktamų gausių ir tikslių mūsų gyvenimo ir veiklos duomenų. Paminėti penki gyvieji Vasario 16 Akto signatarai. Toliau nurodoma, kad nors lietuvių užsienyje esama daugiausia, tačiau V. Europoj jų mažiau, negu estų ir latvių. Trumpai nupasakota PL B-nės pradžia bei tikslai, apibūdinti politiniai, diplomatiniai, kultūriniai bei bendruomeniniai organai V. Vokietijoje, Anglijoje ir Italijoje.

PARAPINĖS UŽTVAROS Esmėje šis draugiškas straipsnis tėra tik labai nepilna apžvalga, kuri nejuočius išskleidžia gana aktualius reikalus. Pirmiausia, ar ne laikas jau susirūpinti sistematinga pabaltiečių tarpusavio informacija? Savotiškai keista, jog ir keliolika bendros lėmties metų nesugebėjo sugrąžinti nematomų, bet faktiškai egzistuojančių „parapinių“ sienų, pro kurias mes vieni kitų tiesiog nematom. Svetimųjų laikomi per vieną, instinktyviai tapatinamiesi bendru „baltu“ vardu, kai paliečiama mūsų laisvės byla, šiaip jau tik retai, atsitiktinėmis progomis.

pasidomime vieni kitų vidaus gyvenimu. O ar nepraturtėtų mūsų spauda, jeigu jos puslapiuose pastoviai rastų vietos kiti pabaltiečių „giminių“ veikla? Argi tik kalbiniai sunkumai trukdo reguliariai stebėti mūsų pašonėje leidžiamą kaimynų spaudą, pasidomėti jų klausimais?

PABALTIEČIŲ BENDRUOMENĖ

Dar daugiau, Neužtenka tik pasyviai stebėti. Kodėl patys negalėtumėte pasirūpinti, kad mus pačius liečiantis medžiaga pasiektų estų ir latvių spaudą? Tuo būdu ne tik palengvintumėme darbą tiems, kurie mums domisi, bet padėtumėme išvengti klaidingų išpučių, kokių paprastai sukelia nepilna ar vienašališka informacija. Antai ir augščiausiai suminėtame straipsnyje galėtų kas nors prikišti, jog pernelyg daug vietos paskirta vienos grupės — Lietuvių Fronto — kultūrinei veiklai... Laisvuosius pabaltiečius glaudžiau suartėti užsienyje turėtų paskatinti ir tas vyksmas, kurį pastarojuju metu stebime paverttajame Pabaltij. Vis dažniau rengiamos įvairios konferencijos, siekiama savotiškos integracijos, nors, žinoma, visa tai griežtoje „vyresnio brolio“ priežiūroje. Kaip tik dėl to dar didesnė pareiga tenka šiaip esantiems prisidėti prie solidarios pabaltiečių bendruomenės sukurimo.

VINIEMIS MIRTIS. KITIEMIS — MEDALAI (Nukelta į 8 psl.)

Tėviškos Žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRASTIS

Vyr. red. K. Dr. Pr. Gaidamavičius. Pavaduotojas A. Rinkūnas.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija. Prenumerata
visur metams \$5.00, pusmečiui \$3.00. Įmokėjimui \$10 laikomi
rankraščiai taisomai redakcijos nuomai. Autorių pasirašyti straipsniai
nebūtinai reiskia redakcijos nuomonę.
941 Dundas Street West • Toronto 3, Ontario • Canada
Telefonas 368-6813.

RELIGINIAME PASAULYJE

• 10 naujų kardinolų paskyrė popiežius Jonas XXIII. Oficialiai į šį poaustį jie bus pakelti kovo 19 d. specialioji konsistorija ir kardinolų kolegija padidinta iki 87. Štai jų pavardės: J. L. Ricketts, Limos arkiv., Peru; R. S. Henriquez, Santiago arkiv., Čilė; L. J. Suenens, Malines-Brueselio arkiv., Belgija; M. Browne, airių dominikonų viršininkas; mons. J. da Costa Nunes, portugalas; mons. G. Panico, nuncijus Portugalijai; I. Antonutti, nuncijus Ispanijai; mons. E. Forni, nuncijus Belgijai; mons. G. Acacio Coussa, rytų apeigų kongregacijos sekretorius; abatas A. Albareda, ispanas, benediktinas, Vatikano bibliotekos prefektas.

• Maldininkų kelionė į Europą planuojama šią vasarą nuo liepos 27 iki rugpjūčio 12. Maldininkų grupės globėjas — Toronto arkiv. P. F. Pocock. Bus keliaujama sprausniniu TCA lėktuvu. Numatoma aplankyti Fatimą Portugalijoje, Ispaniją, Romą, Liudą ir Parizį. Audiencija pas popiežių. Kelionės vadovas kun. M. O'Grady.

• Katalikų televizijos kongresas šaukiamas birželio 23-27 d. Montrealyje. Tikimasi sulaukti 300 delegatų iš 20 pasaulio kraštų. Kongresą globo Montrealio kardinolas P. E. Léger. Dalyvaus ir Kanados premjeras J. Diefenbakeris.

• Visuotinė katalikų santarpyba prasidės spalio 11 d. Popiežiaus pasiskelbimu, ji turėtų įnešti gyvumo katalikų veikime, paskleisti dvasines vertybes visai žmonijai ir siekti teisingos bei patvarios taikos pasaulyje. Spalio 11 d. parinkta, nes tą dieną 431 m. buvo pradėta Efezo santarpyba, kuri pabrėžia dogmą, kad Marija yra Dievo Motina. Sis suvažiavimas bus 21-masis Baznųnijos istorijoje.

• P. Afrikos katalikų akcijos 24-sis kongresas praėjo dideliu pasisekimu. Jame dalyvavo 450 pasauliečių ir 70 kunigų. Afrikos katalikai yra reikalingi afrikiečių vadų, kurių šiandien labai pasigendama. Afrikai yra dvigubas pavojus: komunizmo ir nacionalizmo.

• Ekvadoro antikomunistinis frontas suorganizavo demonstracijas, kuriose dalyvavo virš 50.000 žmonių ir reikalavo valdžią pasmerkti komunizmą kaip raudonąjį vandalizmą. Šiuo metu komunistai terorizuoja tautą, užpuola kunigus, daužo bažnyčias. Ekvadoro valdžia nepasmerkė Kubos.

• Japonai katalikai mini š.m. religinio atgimimo šimtmetį. Nuo 17 š. katalikybė buvo panaikinta Japonijoje. Pirmoji katalikų bažnyčia po anos tragedijos buvo pastatyta 1862 m. Krikščionybė Japonijoje buvo įvesta 1549 m., jos pirmasis misijonierius buvo sv. Pranciškus Ksaveras, jėzuitas. Katalikų skaičius jau buvo pasiekęs 300.000 narių. Prasidėjęs žiaurus persekiojimas 1597 m. truko iki 1637 m. ir buvo nužudyti visi katalikai.

• Peru valstybėje atidaroma pirmoji misijų kunigų seminarija. Bostono kardinolas R. Cushing pažadėjo milijoną dolerių. P. Amerikoje yra didelis trūkumas kunigų.

• Škotijoje katalikų skaičius po II D. karo padidėjo 100.000. Šiuo

metu yra 800.000 katalikų iš 5 mil. gyv. Per pastaruosius 15 metų buvo pastatyta 117 bažnyčių ir įsteigta 115 parapijų.

• "Krikščioniškas miestas" įkurtas Kolumbijos šalia Bogotos. Tėvas Rafaelis Herreros jį įsteigė vargšams benamiams. Jau pastatyta du šimtai namų.

• Britanijos katalikai siekia įvesti teologijos dėstyją studentams un-tuose. Kardinolas Newmanas yra pasakęs: "Universitetas be teologijos yra nefilosofinis. Teologija turi turėti tiek pat vietos tiek ir astronomija". Didelis teologijos pažinimas prisidėtų prie geresnio studentų išauklėjimo ir taikingesnio žmonių sugyvenimo.

• Religijos įtaka kelia susirūpinimą Rusijoje. Maskvos laikraščiai vis plačiau rašo apie religijos atgimimą Vladimirio prov. Pastebėta, kad dauguma tėvų neša kūdikius ir cerkves krikštinti. "Komsomolskaja Pravda" sako: "Ten yra 100.000 komunistinio jaunimo, užtiklinai pajėgus nugalėti religiją".

• Protestantų pastorius E. Duarte, kuris 1936 m. Brazilijoje buvo įsteigęs atskalinę sektą, atsižvelgė. Jis pareiškė: "Tiesos kiti man parodė katalikų gailestingumas ir nuširdumas".

Senos rungtynės Rytų Europoje

VYT. SIRVYDAS

Berlyno klausimas gana šaokas. Čia kartais dvi pasaulyje išlikusios didelės galybės — Amerika ir Sov. Sąjunga, nors atsiliepią ir sena istorinė rusų-vokiečių kova dėl vyraavimo Rytų Europoje. Si kova atsispiindėjo ir Voldemaro-Pilsudskio susikirtime 1927 m. Zenevoje, kurį nušviečia prof. A. E. Sennas straipsniu "Journal of Central European Affairs" nr. 3, 1961 m. Kalkurie posakiai, rodos, tikti ir dabartinei Berlyno krizei: "Gincio pagrindas pasiliko koks buvęs, tik apyvartan paleista kitokie žodžiai dalykui vaizduoti. Nors Voldemaras ir Pilsudskis abu savinosis diplomatinę pergale. Daugiausia laimėjo. rodos, Vokietija ir Sov. Sąjunga. Prancūzų Briandą viešai Stresemannui dėkojo už bendradarbiavimą, o Sov. Sąjunga aiškiai pabrėžė norą turėti sprendžiamą balsą Rytų Europos klausimais".

SENNAS APIE LIETUVIUS IR LENKUS

Prof. Sennas straipsnį pavadinęs "The Polish-Lithuanian War Scare, 1927" ir pateikia kruopščiai sutelktų žinių apie įvyki, kurie tuo metu taip audringai Amerikos ir Europos spaudoje. Čia daug turiningos medžiagos to meto Lietuvos vidaus ir užsienio politikai ir straipsnis, be abejo, turėtų rasti vietos kiekvieno Lietuvos istoriją besirūpinančio lietuviu knygyne.

Šių dienų lietuviui ironiškai skamba tuometinis Vokietijos ir Sov. Sąjungos "susirūpinimas" Lietuvos nepriklausomybe, kuris dengė jų gilesnius tikslus. Prof. Sennas pasakoja: "1927 m. lapkr. 25 d. Litvinovas tarėsi su Strese-

manu Berlyne, ir tarp kitko svarstė lietuvių-lenkų ginčą. Abu vienbalsiai pripažino reikala ginti Lietuvos nepriklausomybę ir pasiekti bendrą pereinamąjį dirbtį, kad būtų išvengta susikirtimų". Didelis skirtumas tarp Molotovo-Ribentropo 1939 m. pasitarimų, kurių tikslas buvo ne išlaikyti, bet palaidoti Lietuvos nepriklausomybę! Taip mainosi rūbai "margo svieto" ir leopardas negali savo dėmių atsikratyti.

Dieną prieš Stresemanno-Litvinovo susitikimą, sovietų ambasadorius Varšuvoje Bogomolovas įteikė lenkų vyriausybei notą, kurioje tiesmukai pareiškė, esą Sov. Sąjunga nestovėsianti ramiai, jei lenkai imtųsi prievartos žygių prieš Lietuvą. Dėl šios notos "istorikas" žiugžda, net diena suklustojęs, vėliau ir padangės kelė Maskva, kuri, girdi, čia "išgelbėjusi" Lietuvą nuo lenkų įsiveržimo. Bet tai buvo Maskvos interesų diktuotas mostas.

PILSUDSKIO — VOLDEMARO DVIKOVA

Pilsudskis lapkr. 22-24 d. į Vilnių buvo sukvietęs savo gener. štabą, užs. reikalų ministerijos viršūnes, ambasadorių Latvijai — Lukosevičių ir Sov. Sąjungai — Pateką. Tikslu skelbė "paruošimą lenkų pozicijos Zenevai" ir išsprendimą, kas daryti su Vilniun atbėgusiu Plečkaičiu ir sebrais. Konferencija, be abejo, jom, lenkai siekė padaryti "gresmingą", kad sukurtų Voldemaro poziciją Lietuvos viduje.

TS Taryba paskyrė olandą Blocklandą lietuvių-lenkų ginčiui referuoti. Kadangi nei Voldemaras nei Pilsudskis ištikrųjų jokių pagrindinių nuolaidų Vilniaus klausimu negalėjo duoti, kaip šiandien ju negali duoti Berlyno klausimu nei Amerika nei Sov. Sąjunga, todėl išeitis rasta atsikant žodžių "karo stovis" esą žodžiai, netinka vaizduoti santykiams tarp dviejų TS narių. Blocklandas todėl gruodžio 11 d. pranešė, kad šie žodžiai atsiradę iš "nesusipratimo" ir nederą TS narių santykiavimui. Voldemaras pabandė dalyką patikslinti, bet Pilsudskis, atsisotęs, suriko: "Tai kas: karas ar taika?" Voldemaras, aišku, tegalėjo atsiliepti: taika. Pilsudskis tada pareiškė, išakysias bažnyčiose giedoti Te Deum. Voldemarui teko paskutinis žodis: "Te Deum taikos, ne pergalės!"

Tokią išeitį JAV ir Kanados bedarbiai galetų emigruoti Europon

Tokią išeitį JAV ir Kanados bedarbiai galetų emigruoti Europon

PRAEITIES UTOPIJOS IR TIKROVINĖ DABARTIS

1.

KAS YRA UTOPIJA?

Trumpai drūtai galima utopijos sąvoką šitai apibrėžti: tai yra pasakojimas apie kokią nors idealią, savarankišką žmonių bendruomenę, apsaugančią bendruomenės istatymus, gyvenimo būdą.

Pats žodis "utopija" yra kilęs iš graikų "topos" — vieta; "uto-" reiskia "nėra tokios vietos". Kartais angliškai "Utopia" ir verčiama "Nowhere". Pats literatūrinis žanras pakrikstytas Tomo Moro, kuris parašė būty pasakojimą apie vieną idealią valstybę, savo veikalą pavadindamas "Utopia".

Reikia pasakyti, kad kaip literatūros kuriniai, utopiniai veikalai yra dažniausiai menkos vertės. Tad kyla klausimas:

KAM KALBĖTI APIE UTOPIJAS?

Štai pirmasis atsakymas: mums idomu, ką kitų laikų žmonės svajojo. Juk ne tik mūsų laikus slepia pavojai — visuomet žmogus galvojo: ak, kad, va, tas ir tas pasisektų, kaip smagu būtų pasaulyje gyventi. Tų praeities svajonių įjėsmė utopijose.

Mums idomu ne tik žinoti, ką kiti svajojo, bet taip pat ir savo svarstymams rasti medžiagos. Čia i utopijose galime žiūrėti kaip i visuomeninius eksperimentus: štai, jei taip dalykai pasikeistų, tai tada būtų tokios pasekos...

SENOVĖS UTOPIJOS

Utopijos rašomos nuo gilių senovės. Pirmieji mums likę pavyzdžiai yra graikų Aristotelis kritikuoją Phaleas iš Chalcedonijos veikalą kuriame teigiama, kad idealioji valstybė kiekvienas pietis privalėtų turėti tiek pat tur-

DR. ARŪNAS LIULEVICIUS

to, tiek pat išsilavinimo. Kitas graikas Hippodamos iš Mileto yra pirmasis miestų planuotojas. Jis siūlo, kad gatvės būtų tiesios, keturkampios (kaip dauguma Amerikos miestų), kraštą turėtų valdyti vyriausiasis tribunolas, žmonių išrinktas, gi valstybės tarnautojai turėtų taipgi būti renkami.

Gal geriausiai žinoma iš senųjų utopijų yra Platono "Respublika", kuri i šiom dienom aktuali: yra pasakojama, kad Ribentropas kas vakarą prieš užmigdamas po kelis jos puslapius perskaitydavo. Tas pats Platonas yra palikęs mums ir Atlantidos legendą: nuostabaus, augstos civilizacijos krašto, kuris nuskenęs i Atlantid gelmes. Neseniai ir filmas apie Atlantidą yra pagamintas. (Apie Platono "Respubliką" galite pasiskaityti 1961 m. gruodžio mėn. "Ateityje").

Mažiau žinomų utopijų yra parašė Diogenas ir Zenonas iš Citium, stoicizmo kūrėjas. Po Aleksandro Didžiojo žygio i Indiją, atsiranda daug utopinių kelionių romanų. Mat, tų laikų graikams Indija buvo lygi renesanso laikų Amerikai: nuostabus, paslaptinis kraštas. Pažiūrėkim i vieną tokių nuotykių romanų.

Jambulus, "Saulės miesto", autorius patenka etijopų nelaisvėn ir su draugu yra pasisūnčiamas keliauti i saulės miestą, kuris esąs Laimingųjų salose. Tarp nuostabių dalykų ten jie štai ką pastebi: miesto gyventojų kalba yra taip sudaryta, kad jie iš karto gali vesti du pokalbius.

Aplamai, klasinės senovės utopijos žvelgia i praeitį, i aukso amžių, ar i kokius tolimus palaimintus kraštus. Ši kelionių romanų tradicija tęsiasi ir per viduramžius: utopija skiriama palinksminti, laikui maloniai praleisti.

RENEANSAS IR NAUJOS UTOPIJOS

Tokio lengvo stiliaus utopijos renesanso pradžioje pakeičiamos daug stipresnėmis, idėjiškesnėmis utopijom: šios jau nori pasaulį keisti.

Iš renesanso utopijų garsiausia yra jau minėta Thomas More "Utopia", parašyta 16 š. gale. (Ji aprašyta "Ateityje" 1961 m. gruodžio nr.)

Francis Bacon savo knygoje "New Atlantis" aprašo kraštą, kuriame vyrauja mokslas — krašto valdo mokslininkų taryba, vadinama Saliamono namais. Yra sakoma, kad tų Saliamono namų pa-

UŽ DIENOS DARBA — SVARAS PUPELIŲ

Argentinoje neturtingųjų gyvenvietės vadina "villa miseria". Brazilijoje — "favelas" ir Peru — "barriadas", bet reiksmė ta pati. Cikagoje toki rajoną vadina "slums". Skirtumas tik toks, kad Cikagoje ir panašiose rajone reikai kas kencia alkį.

P. Amerikoje kiekviename didesniame mieste tokių vargšų rajonų pilna. Kalkur tuose rajonuose gyvena net trečdalis visų miesto gyventojų, kurie jaučia netik alkį, bet ir troškuli, nes už geriamą vandenį reikia mokėti. Pvz. Recife, Brazilijoje, už kibirą vandens, kurį naščiais atneša, reikia mokėti 1/2 cento.

Ar ne paradoksiškai skamba, kad šiandien, kai žmogus jau ruošiasi skristi i mėnuli, pusę visų P. Amerikos vargšienų rajonų naujagimių miršta nesulaukę vienerių metų amžiaus. Brazilijoje cukrinių nendrių darbininkas už darbo dieną gauna 15 ct., o už pupelių svarą turi mokėti 12 ct.

Kitoje miesto pusėje, žiūrėk, gyvena dvarininkas, kuris darbininkui už dieną moka 15 ct., nors jo namas, paveikslų rinkiniai kainuoja iki \$5 mil., ir kurio valdomo žemės plotas yra didesnis už Liuksemburgą.

Padėtis pasikeis, nors reformos eina iš lėto. Brazilijoje pradėtas judėjimas, vadovaujamas kunigu, mokytoju ir pasauliniu nežinomų vietinių suorganizuoti 25 milijonams negrų ir mulatų bei sudaryti žmoniškas gyvenimo sąlygas. Panašūs sąjudiniai organizuojami Čilėje, Peru, Bolivijoje ir kitur. Jie nėra komunistiniai. Vienintelis jų tikslas — socialinė reforma. Bet jei tos reformos nepavyks greitai įgyvendinti, aišku, jie su tiks su betkokia, geresnė gyven-

vyzdžių yra sukurta ir Anglijos Royal Scientific Society bei kitų kraštų mokslo akademijos.

Trečioji garsi renesanso utopija yra domininko Campanella veikalas "Cita del Sol" — "Saulės miestas", tuo pačiu vardu kaip ir graiko Jambulo. Sis saulės miestas yra pastatytas ant kalvos, kurią supa didelė lyguma. Miestas išpūdingas: padalytas i septynias planetas. Miestą kerta keturi keliai i keturias pasaulio šalis. Miesto sienos tai didelė enciklopedija: ant jų yra paveikslai, vaizduoją mokslo laimėjimus, surašytos matematikos teoremos, visų kraštų alfabetai. Miesto galva yra Metafysicus arba Saulė, gi jo trys padeėjai — Jėga, Žinojimas ir Meilė — rūpinasi armija, mokslais ir menu, kūno ir sielos reikalais. Miesto tvarkyme, kaip ir pas Platoną, atspindi visatos tvarka.

Campanello ir Tomo Moro utopijos yra kolektyvinės: abejeose nėra privačios nuosavybės, piliečiai dažnai skiriami skirtingon gyvenvietėn. Valgoma bendrai — valgio pradžioje kaip vienuolyne garsiai skaitoma kokia nors taurinanti knyga. Campanello mieste net ir vedybas tvarko vyriausio astrologai. More piliečiai neturi teisės palikti savo apskrities be kunigaikščio žinios.

Sios mintys — privačios nuosavybės panaikinimas, kolektyvizmas, valstybės kontrolė piliečių gyvenime — randamos ir to-

Užmiršti faktai

LIETUVIAI — NAIKINAMŲ ŽYDŲ GELBĖTOJAI

4.

NEATSARGUS ŽYDAI IR NUKENTĖJĘ KUNIGAI

Kadangi visą laiką būdavo atsitikimų, kad iš gėto pasišalinę žydai ar jau žuvusii žydų maizus vaikus paslepę katalikai kreipdavosi i kunigus prašdami krikšto, tai vyskupų kurijos rado reikalinga priminti kunigams ir šiose nepaprastose laiko aplinkybėse laisvės Baznųnijos kanonų reikalavimų. Buvo daug aiškinimų, kad ir kunigai už dvasinius patarnavimus, ir lietuviai už žydų slėpimą nukentėdavo. Pavyzdžiui, ilgesni laikai Kaune Tėvų jėzuitų i saliečių globotas žydus persikrikštiję išvyko i Vokietiją pas savo gimines. Tačiau ten buvo SD sumitas. Tardoma išpasakoję net tokias smulkmenas, kur kiek laiko slėpėsi, kas kokia knygelė davė, kas mokė katalikų tikėjimu, kas pakrikštijo. Visi jo geradariai turėjo daug nemalonumų. Gėstapas su-

žinojo, kad Kauno šv. Antano parapijos klebonas kun. A. Zelvys pakrikštijo žydų kūdikį ir iš viso padėdavo žydams. Kun. A. Zelvys buvo sumitas. SD kalemuose buvo ilgėsi laiką iki teismo laikomas visiškai tamsioje, drėgnoje rūsio kameroje, kur nebuvo nei suolo, nei guolio, kur sėdėdavo ant šaltų drėgnų grindų ir valgyti labai mažai gaudavo. Teismas jį išteisino gal dėl to, kad jo parapijiečiai masiškai reikalavo paleisti jį klebona. Kaune SD suėmė vieną besislapstančią žydaitę, kuri tardoma prisipažino, kad sv. Kryžiaus parapijos vikaras kun. V. Tamosevičius ja šelpes, ruošes krikštui, davęs knygų ir pakrikštijęs. Ir sis kunigas iki teismo bylos buvo laikomas tose paties sąlygose. Teisės nesigėnė, kad jis tą žydaitę tikrai pakrikštijęs, todėl buvo nuteistas kalėti. Buvo uždarytas Ukmergės kalėjimas, is kurio, arčiau 1944 m. liepos mėn. frontui, pabėgo.

PAGALBA KUNIGU SEMINARIJOJ

Prasidėjo didesnis judrumas gelbėti žydų vaikus ir gausingesnis bėgimas iš gėto suaugusių tik po Vilniaus gėto 1943 m. nelaimių. Kauno gėto seniu tarybos prašomas vysk. dr. V. Brizgis patys kreipėsi i visa eile kunigų, prašdamas visomis priemonėmis gelbėti i juos besikreipiančius žydus. Vardus vietovių, i kurių kunigus galima kreiptis, tas pat vyskupas iškėlė gėto seniu tarybai. 1943 m. rudenį, visa žiemą ir sekanti pavasari Kauno kunigų seminarija ir pats ordinariatas nekarta būdavo pastatomi i keblią padėti. Seniu taryba, pavojų paveikta, perdaug atvairi pasakė, kad, pabėgus iš gėto ir greitan pavojui, pasislepę esą galima seminarijoje ir net arkivyskupo rūmuose. Niekas i anksto nepranešė, vakare pristatydavo ten keli vaikai ar ir suaugę asmenis ir sakėsi seniu tarybos patarimu atvykę pagalbos prašyti. Iš drėbančių veidų ir visos laikysenos aiškiai buvo matyti, kad tai ne provokatoriai, bet imai kur juos dėti? Tokiais atvejais dažnesnės laikinės prieglaudos būdavo kelios katalikiškos istaigos, bet dažniausiai pas šeimas, kurios dvasininkų atsiustiemis žydams laikines prieglaudas niekad neatsakdydavo. Katalikų tarpe atsirado ir tokio pasiaukojimo, kad turėjo drąsos ilgesiam laikui slėpti visa eile tų žydų, kurie, 1943. XII. 25. naktį išsilaudę, pabėgo iš 9-to fort. O jiems surasti SD nesigailėjo pastangų. Jei būtų suradę, tikrai būtų slėpėję už tai netekę gyvybės. Dar didesnis žydų bėgimas, ypač vaikų gabenimas, prasidėjo, kad 1944 m. 1944 m. Sialiuose gėto vieną dieną visi darbinieji, išvaryti i darba, sugrįžę nerado vaikų ir seniu. Juos visus vokiečiai, kažkur išvežė, nužudė.

Vysk. dr. V. Brizgis pasakė žydų persekiojimo tema grąž pamokslą, kuriame išdėstė tas mintis, kurias žydų klausimu buvo nutastęs episkopatas. Dėl to vokiečiai labai nirtė, o katalikai džiūgėsi. Tas pamokslas buvo visiems kunigams neoficiali direktyva.

VIENUOLYNAI SLEPE DAUG ŽYDŲ VAIKŲ

Tiek dėl episkopato veiklos žydų gelbėjimo srity. Čia buvo kalbama daugiausia apie Kauno vysk. dr. V. Brizgį. Kitų vyskupijų vyskupai ėjo tuo pačiu keliu.

Kunigai ir vienuolynai vyskupų pavyzdžiu išvystė plačią visokeriopą žydų gelbėjimo ir jų būklės švelninimo akciją, už kurią ne vienam teko iš vokiečių pusės daug nesmagumų patirti, vieniems i kalėjimą atsisėsti, o kitiems ir

Nehru sveikina Castro

Indijos mėn. pirm. Nehru, kuris neseniai jėga užėmė Portugalijos koloniją Goa, rašo: "Nuoširdžiai sveikinu Fidel Castro ir visą Kubą. Tikiu jūsų krašto pažangą ir esu prieš Kubos užpuolimą jėga, lygiai kaip prieš jėgos panaudojimą betkokiai kitai valstybei užimti".

Vysk. dr. V. Brizgis pasakė žydų persekiojimo tema grąž pamokslą, kuriame išdėstė tas mintis, kurias žydų klausimu buvo nutastęs episkopatas. Dėl to vokiečiai labai nirtė, o katalikai džiūgėsi. Tas pamokslas buvo visiems kunigams neoficiali direktyva.

Tiek dėl episkopato veiklos žydų gelbėjimo srity. Čia buvo kalbama daugiausia apie Kauno vysk. dr. V. Brizgį. Kitų vyskupijų vyskupai ėjo tuo pačiu keliu.

Kunigai ir vienuolynai vyskupų pavyzdžiu išvystė plačią visokeriopą žydų gelbėjimo ir jų būklės švelninimo akciją, už kurią ne vienam teko iš vokiečių pusės daug nesmagumų patirti, vieniems i kalėjimą atsisėsti, o kitiems ir

Kunigai ir vienuolynai vyskupų pavyzdžiu išvystė plačią visokeriopą žydų gelbėjimo ir jų būklės švelninimo akciją, už kurią ne vienam teko iš vokiečių pusės daug nesmagumų patirti, vieniems i kalėjimą atsisėsti, o kitiems ir

likai išmintingų vyrų misija sudaryti kraštui konstituciją. Kai ta konstitucija yra priimama gyventojų balsavimu, nugalėtojas pasitraukia iš politikos. Yra pasakojama, kad Cromwell knyga perversė pasakę, kad jis nesiduosias kažkokio "peckelio" išstumiamas iš valdžios. Harington valdžios sistema yra įdomi: gyventojai renka senatą ir atstovų rūmus. Senatas siūlo istatymus: atstovų rūmai gali juos tik priimti ar atmeti. Harington politinės teorijos turėjo daug įtakos JAV bei vėlesnės Prancūzijos konstitucijoms.

18 š. garsus savo sarkastiškum utopijom. Viena jų — Jonathan Surft "Gulivero kelionės". Vienoje kelionėje aprašomas išmintingų arklių kraštas — šie savo visuomenę tvarko pagal proto reikalavimus, ne jausmais ar aistromis. Žmonės, kaip žemesnius padarus, šie arkliai naudoja tik vežimams traukti.

Kandi ir prancūzo Mandeville "Pasaka apie bites". Čia viename bičių avilui tol gerai sekasi, kol yra baisybė tranų, lėbautojų, tinginių. Užėina kažkokia moraluma banga — visi staiga susirūpina darbu, tranai išmetami, midaus užgošs uždardomas, o avilio ekonomija rieda pakalnėn — vasarą šis bičių avilys baigia grįžimu i barbarizmą — jo spiečius susimeta užuolų drėvėje.

Utopija visuomet tampriai riosi su miesto gyvenimu, su civilizacija. Su Swift ir Mandeville gimsta šio ryšio kritika.

(Bus daugiau)

M. Krupavičius

su tėvyne atsiveikinti. Ypač moterų vienuolynai, laike savo žinijų vaikų prieglaudas, daug paslepę žydų vaikų. Žydų vaikų gelbėjimo akcijoj Kaune daug pasidarbovo O. Labanaukaitė, kuri turėjo priėjimo prie vaikų prieglaudų. Ta akcija labiausiai išvystyta 1943 m. pabaigoj ir 1944 m. pradžioj, kai sužinota, kad gestapas esąs nutaręs sunaikinti visus pasilikusius žydų vaikus. Tai akcijai Kaune daugiausia davėvo kunigija. Daug drąsos ir pasisąstimo parodė sv. Trejybės klebonas salezietis kun. Petraitis. Žydų vaikai buvo koncentruojami benediktinų vienuolyne, o is ten buvo skirstomi pas lietuvių įpairose vietose. Iš gėto žydus palengvino išimti lietuvių sągyba, kuri vokiečiai statydavo žydams gėto saugoti.

KUNIGAI ORGANIZAVO GELBĖJIMĄ

N. klebonas iki pat bolševikų atėjimo pas save išslėpė penkių asmenų seimą L. parapijos klebonas kun. K. pas save klebonijoje laikė žuvusių tėvų dvi jau suaugusias žydaiteis kartu su lietuvaiteis tarnaitėmis. Šiuos faktus žinojo visa parapija, bet vokiečiams nieko nepranešė.

Sestokų klebonas išlaikė pas save vieną iš Lazdijų žydaite abiturientę. Viekšnų klebonas dėl žydų naikini mo viešai protestavo. Ypač karstai re-agavo i nacių žveriskumą vikaras kun. A. Larlauskas ir kapelionas kun. B. Paviečius. Už tai jiems gestapas pridare nemazą vargo ir rūpesčių.

Dusetų klebonas kun. Laurencikas kelis kartus protestavo prieš vokiečių elgesį su žydaus, o savo parapijiečius išpėjo, kad žydaus būtų broliški, kaip reikalauja krikščioniškasis. mokslos, net i tuomet, jei vokiečiai prievarta juos verstų su žydaus elgtis taip, kaip jie patys elgiais.

Degučių klebonas kun. Petras Rauduė — ats. karininkas ir Vyčio Kryžiaus kavalierius — vokiečių komentantui pareiškė griežtą protestą prieš jų elgesį su žydaus ir reikalavo prie šio kruvino darbo neimti jo parapijiečių. Vokiečiai už tai jį apkaltino esant komunistu, ir nemazą iš jį turėjo patirti nemalonumų.

Kaune prel. Jokubauskis, buv. Kauno arkivyskupijos valdytojas, vieną kartą, varant žydus iš darbu, prie Rotušės aikštės dalijo jiems laikraščius. Vokiečių sargybiniai jį suėmė ir uždare gėte. Tik išsikūš vysk. Brizgijui prel. Jokubauskį iš gėto pavyko išlaisvinti.

S. Kalvarijos klebonas kun. M. Krupavičius, pradėjęs vokiečiams žydus persekiojti, iškėlė vietos vokiečių komendantui majorui Kvassui raštą su teigimu, be klebono, persekiojamiems žydaus daug širdies parodė ir jo vikaras: atsargos karininkas kun. A. Jančiauskas ir kun. St. Račkauskas.

Lankeliškių klebonas kun. Karalius sutelkė plačią žydaus gelbėti akciją. Pas save taip pat slėpė vieną Vilka-viški žydaite. Bolševikams artinantis, jis buvo vokiečių evakuotas su visais artimaisiais. Jis tos žydaiteis neapleido ir atsivežė i Regensburgą: čia jį gavo vietė Regensburgo žandarmerijos virturėje ir žandarų būro męgstama už savo darbštumą ir tvarkingumą.

Dvasininkijai sėkmingai vyko kalbamoji žydų gelbėjimo akcija dėl to, kad savo darbu vartė rauda palankią dirva plačioj lietuvių visuomenėj.

ŽYDAI IR LIETUVIŲ POLITINIS PARTIJOS

Formaliai Lietuvoj tada partijų nebuvo. Jos buvo uždarytos, išskyrus tautininkus, kad Smet

MES SU ESTIJA

Ta pati geografinė-politinė padėtis, vienodos politinės aspiracijos, vienodas pokarinis likimas ir iš dalies panašūs praeiti trys Pabaltės tautos — lietuviai, latviai ir estai — suartina lyg tikras seris. Dėl to, kai viena kuri jų šventis savo nepriklausomybės šventę, tai kitos dvi nuosirdžiai prisideda. Ši kartą simpatizinga, šviesiaplaukė estų tauta, laisvėje ir nelaisvėje, prisimena savo nepriklausomybės paskelbimą ir deklaruoja pasauliui savo nepakeičiamą pasiryžimą atgauti laisvę. Tad ir mes visi, laisvi ir nelaisvi, šia proga esame visa širdimi su Estija.

Istorijos perspektyvoje mūsų ir estų tautų formavimasis, kad ir panašus, buvo kiek ir skirtingas. Lietuviai, kaip žinome, Pabaltėje, toje tautų kryžkelėje, gyveno kiek nuošaliau nuo jūros ir, pridengti prūsų, latvių ir estų, jau kovojančių su vokiečių kryžiuočiu invazią, 13 š. laiku suskato suorganizuoti savo valstybę ir sukaupti sąvų ir svertų jėgų, pajėgę apsiginti ir šimtmečiams išlaikyti politinę nepriklausomybę. Tai didingą praeitį paliko mums malonių reminiscencijų, bet ne kažin ką daugiau.

Estai dėl savo privilegijuotos, puikios pajūrinės padėties, pirmiau užpulti ir nespėję susivienyti į valstybę, buvo svertuogi užkariauti ir visą laiką ju valdomi — vokiečių, lenkų, švedų ir pagaliau rusų. Bet už tai tiesioginė Vakarų kultūros įtakoje jie žymiai anksčiau ir žymiai stipriau brenė kultūriškai, ūkiškai ir sociališkai. Tai svarus istorinis kraštis. Ju garbei tenka taip pat pabrėžti, kad politiškai nelaisvi, jie neįstautėjo.

Kai Europos tautų atgimimo pavasaris 19 š. patalėjo ir šia žemyną dalį, tai tautiškai pabudo ir lietuviai ir estai ir sparčiai pribrendo politinei nepriklausomybei, t.y., abeji pradėjo nuo to paties taško. I.D. karo pabaigoje, susmukus Rusijos imperijai, 1918 m. vasario 24 d. Estija pasiskelbė ne-

P. STUOPIŠ

priklausoma valstybė. Tai buvo sveika, gabi, pažangi respublika, su šakota vešlia kultūra, nereikalinga niekieno paramos ar išmaldo, niekam negrasinanti, pripažinta visų valstybių, priimta į T. Sąjungą, niekuo neblogesnė už kitas mažas Europos valstybes. Beje, reikia pažymėti, kad ir estams patiems reikėjo tą laisvę atgauti, valstybę suorganizuoti ir tuoj pat apsiginti ir nuo rusų ir nuo vokiečių. Ir tai jie sekmingai atliko, kad ir nedideli savo skaičiumi ir plotu.

Estai ir jų ir mūsų fatališka nelaimė buvo gyventi tarp didelių tautų, šalia Rusijos. Paskutinio karo išvakarėse ir jo metu, puoselėjama globalinės imperijos aspiracijos, sovietinė Rusija įsivertino vidurinės Europos griuvėsiuose, pavergdama tenykštes tautas, o taip pat ir mūsų Pabaltėje — įsivertino jėga, lauzdama savo pasirašytas sutartis ir tarptautinę teisę. Brutali jėga yra jos politikos principas: ginklu jėga bolševizmas įsivertino pačioje Rusijoje, ginklu jėga jis valdo pavergtas sąsajas masės, ginklu jėga įsivertino satelinio krašto tautos, o tai yra smurto diktatūra ir smurto imperija. Šitaip buvo paversta ir Estija, bet nebuvo paklausta estų tautos valia, o tik sėdėjo savo nepriklausomybės. Ir čia jie nėra nei vieni, nei be vilties.

Kaip žinome, istorijos proceso dėsniais, sovietų imperijos masė, išplėsta per tūlį savo natūralinių sienų, ima auzėti, jos dalys pradeda kitaip sovietiški orientuoti doktrinoje ir praktikoje. Po Stalino nuvainikavimo atsirado krašte politinė dezorientacija. Paskutinio karo įtakoje nenoromis sėlinamas režimas ir vyksta prislegtų masių laisvėjimas. O šioje pusėje Vakarai, kruvinai pasimokę iš karo ir pokario savo klaidų, persirikiuoja į persiorientuotą, užimdami sovietų akivaizdoje tinkamesnę poziciją. Su

jais — visi sovietų prispaustieji, pavergtieji; su jais ir pabaltiečiai, su jais ir estai, su jais ir visi laisvieji rusų grėsėms periferijose. Jei tikrai neklystame, tai pasaulinė jėgų konsteliacija ima gerėti. Aktyvių pastangų suderinta talka turi tiktai be atodairio siekti, kad šalia didžiųjų valstybių visur būtų vietos ir mešėnoms ir netik P. Amerikoj, Azijoj ar Afrikaj, bet juo labiau senajame Europos kontinente — valstybėms, valstybėms, bendraujančioms taikingomis formomis įvairiose gyvenimo plėtose. Tada ir vėl turėsime laisvą Estiją, laisvą Latviją ir laisvą Lietuvą.

Nauja pabaltiečių valdyba

Kanados Pabaltiečių Federacijos metiniame atstovų posėdyje vasario 14 d., Estų Namuose, po įvairių pranešimų išrinkta nauja 1962 m. valdyba. Pirmininkas — rotacine tvarka atitenka latviams. Išrinkti: V. Upešlaciš pirm., — latvis; J. R. Simanavičius, vicepirm.; H. Kullango, vicepirm., estas; A. Svenne, vicepirm., latvis; U. Uiska, sekr., latvis; dr. M. Anyas, izd.; B. Buntinas iš lietuvių įeina ir revizijos komisija. Naujojo pirmininko adresas: 158 Willowdale Ave., Toronto, Ont.

Užsibaigs cigarai iš Kubos

JAV uždarė betkokių prekių įvežimą iš Kubos. Nors prekyba ir anksčiau buvo nutraukta, bet JAV dar pirkdavo tabako už \$35 mil. metams. Panaikinus tabako įvežimą, garsiuju Kubos cigarų amerikiečiai nebegalės gauti. Kanada prekiauja su Kuba ir toliau, todėl bijoma, kad kairiųjų perėmė nebūtų įvežamos į JAV per Kanadą.

Pirmasis vėliavnešys Gedimino kalne

Keletas a.a. St. Butkaus laiškų

VLADAS MINGELA

Su baltaisiais debesis, greit plaukiančiais dangaus mėlynėje, nuplaukė ir žurnalisto Stasio Butkaus gyvenimas: sunkus, paprastas, vargingas, bet labai prasmingas. Nesinori tikėti, kad St. Butkus 1961 m. gruodžio 11 d. negrižtamai iškeliavo į tolimą amžinybę.

PIRMASIS HONORARAS

Man Stasys buvo ir mokytojas: jis padėjo "išikabinti" dar Lietuvoje, ir "Kario" puslapius. Jis rašė rašalu taisydamas mano rašinius bei straipsnius: "vandenėli" nuliedavo į krepšį, o brandžią mintį ir turinį dar labiau pagilindavo ir subrandindavo. Jis padėjo man tapti žurnalistu. Jis nepavydėjo, bet kiekvienam jaunam lietuviui, kareiviui, rodė visas slapčiausias dailantų slėptuves, kad visi turėtų talentą ir norą rašyti ir lietuvišką spaudą, galėtų augti, tobulėti. Štai ir su manim buvo toks įvykis, kuris, be abejonės, labai daug prisidėjo prie mano žurnalistinės karjeros. Parašiau savo atsiminimus iš kelionės Prancūzijoje — "Mano atsiminimai iš kelionės Prancūzijoje". 1927 m. tie atsiminimai buvo perduoti "Karyje" paskelbti. Kiek džiaugsmo jie man atnešė! Tuomet dirbau Karo technikos štabo bibliotekoje kaip būtiniosios karo tarnybos jaun. puskarininkis. Gavau pakvietimą atvykti į "Kario" redakciją. O, stebuklas! Man išmokojo pirmąjį honorarą 120 litų grynais pinigais. Toks įvertinimas mano buvo milžiniškas paskatinimas daugiau dirbti, mokytis, ir tobulėti publicistikoje. Be to, toks milžiniškas įvertinimas pakėlė ir didesnio pasitikėjimo augtumas. Neabejoju, kad prie to labai daug prisidėjo red. Stasys Butkus. Ačiū jam, be abejonės, mano paskelbtų įvairių straipsnių, šiandien išvydo pasaulį pirmoji mano stambi, 348 psl., knyga — "Kunigas Antanas Milukas".

Stasio rašyti man laiškai čia pat, ant mano rašomojo stalo. Dar 1960 m. balandžio 5 jis man rašė:

MIRTI NEBĖJOJO

"Mano sveikata nežyrė, nei blogyn. Jau septynis metai nedirbu ir vaikščioju pas unijos gydytojus. Nušibodęs sirtis. Stebūsiai iš tų senų arba ilgai sergančių ligonių, kad jie labai bijo mirti. Kad ir mano teta Lietuvoje. Jau turi apie 90 metų amžiaus, visai akla, pririšta prie lovos ir gyvena invalidų namuose Aukštėlėje, 8 kilometrai nuo Šiaulių. Bet mirti labai bijo. Jeigu miršta kokia senė tuose namuose, tai ilgai būna be ūpo ir susirūpinusi, kol užmirsta. Aš nejauci mirties baimės, nors mano gyvenimas, žinoma, nebuvo ilgas." (mano pabr. V. M.)

Prisimenu paskaitą, kurią skaitė prof. Justinas Pikūnas, ir kurioje pabrėžė, jog mirdami begalinį siaubą išgyvena tie žmonės, kurie gyvenime nieko gero nepadarė, kurie pro jį praslydo, bet mirti nebijo tie, kurie gyveno prasmingai ir aukojosi, kurie visu žmogui atliko Kūrėjo skirtą žmogiškąją misiją. Tokie žmonės neturi baimės matydami artėjančią mirtį. Nebijojo ir Stasys! Argi reikia geresnio įrodymo, kaip jo paties rašytas žodis?

PIRMASIS KAREIVIS

Niekam St. Butkus nesiskundė, jog jis mato tik vieną akim. Jeigu jis tai būtų pasakęs, galbūt nebūtų reikėję tarnauti jokioje kariuomenėje, nei kariauti. Bet jis kariavo už nūmyletą Lietuvą, vargo, skurdo, badavo ir kasdien drąsiai žiūrėjo mirčiai į akis, o kad mato vieną akim — niekam nesakė, net gydytojai nežinojo. 1957 m. gruodžio 16 d. rašė:

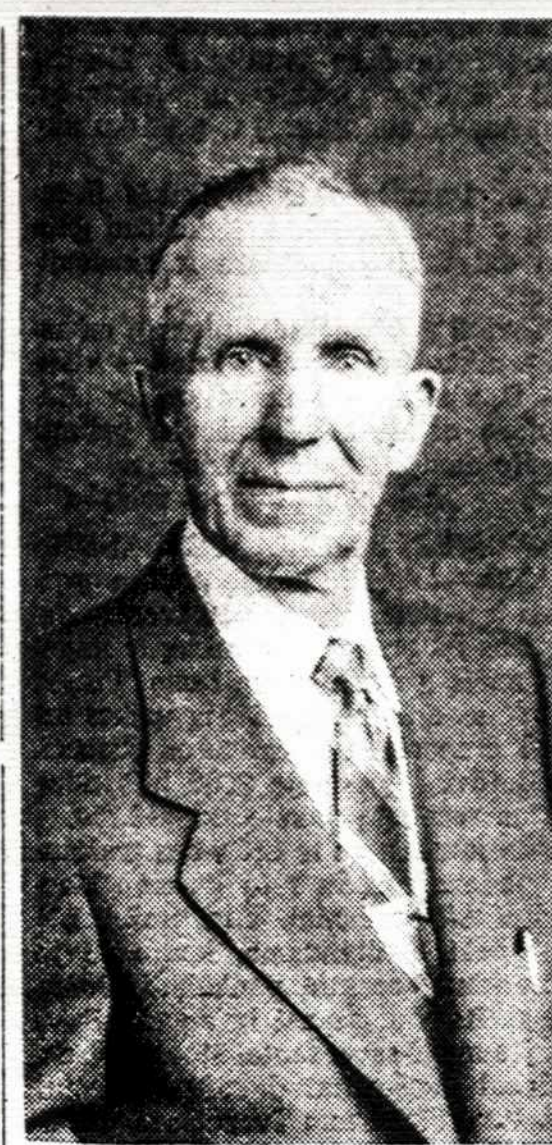
"Spalio 21 d. — lapkričio 24 d. prasiugo plaučių uždegimu. Po šios ligos kažkas įsimetė į akis. Geriau pasakyti, kad akis, nes dešiniaja akimi, nors normaliai atrodo, bet nematau iš patalynės. Tur būt apsigimiau taip. Taigi, ir gerąją akį įsimetė "spūnikas". Juodas tasas laksto po akį. Ir matomumas sumažėjo. Vėžinėję pas akį gydytoja V. Avizoni."

Zurn. Z. Raulinaitis, St. Butkui pagerbti skirtame straipsnyje

SKAUTAMS REIKIA LŠŲ

Lietuvių Skautų Brolia planuoja įsigyti ekspozicinius vienetus ir tarptautines skautų stovyklas, vadovaujamus bei konferencijas, kad ten galėtų atstovauti Lietuvai. Lietuvių skautai bendrauja su laisvojo pasaulio jaunimu. Jie ta proga kiti tautų jaunimą supažindina su Lietuvos pavergimu. Tam tikslui buvo išleista anglų kalba "White Badge" leidinys, kur sudėtos nuotraukos nužudytų jaunųjų Rainių mokyklėje ir kitose vietose, su smulkia aprašymu. Šis leidinys kitų tautų jaunimui duodamas nemokamai.

Kai laisvojo pasaulio jaunimas dar daugiau bus supažindintas su komunizmo žiaurumais, ju melu apvilktais duotais pažadais, bus lengviau vesti kovą dėl Lietuvos laisvės. Ši darba atlieka Lietuvių Skautų

mini, kad velionis išregistravo 1918. XII. 13 d. pats to nežinodamas, pirmuoju Lietuvos kareiviu, o K. Skirpa, ta registraciją vykdydamas, užrašė pirmuoju kareiviu. Ir trispalvę Lietuvos vėliavą St. Butkus iškėlė irgi pirmasis. Apie vėliavos pakėlimo išgyventą džiaugsmą jis pamini ir savo atsiminimuose:

"Nusileidžiant saulutei savo spindulius į plevėsujančią vėliavą. Gražiai sužūrėjo jos visos trys spalvos. Pirmą kartą pamaciau lietuvišką trispalvę. Vėliavos pakėlimas yra visų maloniausia valanda mano gyvenime."

1959 m. gruodžio 13 d. rašė: "Sveikas Vladi, šiandien gyvenau prisiminimais. Juk prieš 41 metus — 1918.XII.13 stojau savanoriu Vilniuje. Rodos, taip neseniai buvo, o jau kiek metų prabėgo. Tuomet kupinas vilčių jaunulis, o šiandien jau senis su palūžusia sveikata."

Kun. A. Miluko monografiją rašant, tuo reikalu jis man rašė: "Mielas Vladi, tavo laišką gavau ir nustebeu, kad užsimojai tokį didelį ir sunkų darbą atlikti. Naktimis dirbant, toks dar pašalinis darbas gali atsiliepti sveikatai. Tai gerai žinau iš praktikos, 1929 m. redaguojant knygą "Savanoriai 1918-1920 m." smarkiai krito kūno svoris, ir kitokie negalavimai pasirodė. Ilga laiką sveikata jautė knygų redagavimo "malonumą".

"Jeigu būtume pasiteiravę prieš sutikimą parašyti, būčiau subaręs. Dabar per vėlu."

"Praši mano pagalbos. Tačiau, Vladi, mano sveikatos būklė ne pagalvoti leidžia apie tokius darbus. Smulkesnių darbų turėjau atsisąžinti, net tam pačiam "Kariui" daugiau padėti. Mano atsiminimų knyga "Vyrai Gedimino Kalne", kuri jau turėtų būti išspausdinta Vokietijoje, baigė tvarkyti vienas draugu žurnalistas, nes pats buvau atsisąkęs anksčiau minėtais sumetimais. Kai savo knygą gausiu iš Vokietijos, atsiųsiu ir Tau."

DRASUS KARYS, UOLUS REDAKTORIUS

Iš pateiktų laiškų ištraukau matyt koks buvo Stasys Butkus. Kuklumas ir drąsa — didžiausios jo dorybės, bet visų didžiausioji jo dorybė — Tėvynės meilė. Jau nystę praleido karuose: pradžioje Rusijos armijoje, vėliau įstoja pirmuoju kareiviu savanoriu į N. Lietuvos kariuomenę. Už narsumą buvo apdovanotas Vyčio Kryžiumi, keliais ordinais ir medaliais. Nuo 1922 m. iki 1940 m. buvo antruoju "Kario" redaktoriu. "Karyje" yra paskelbta keli tūkstančiai jo straipsnių, apsakymų, atsiminimų, korespondencijų. 1944-1945 laikotarpiu redagavo "Ateitį" ir "Lietuvius": 1946 — 1947 tremtyje, Vokietijoje, redagavo "Nemuno Aida" ir skautų žurnalą — "Sarūno Kelias".

Redagavo neperiodinius leidinius: "Savanoriai 1918-1920"; "5 pėst. D.L.K. Kęstučio p. 1919-1934"; "Savanoriai Kūrėjai". Bendradarbiavo įvairiuose kituose leidiniuose, pvz. "Karo Invalidas", "Laisvės Takas". Be to, jo atsiminimai — "Vyrai Gedimino Kalne" yra paskelbti 1957 m. Vokietijoje, JAV jo draugų surinktais įvairiais.

St. Butkus g. 1897.III.13 d. Šiaulių apskr. Kurtuvėnuose, mirė ir palaidotas JAV Bruklne 1961 m. gruodžio 11 d.

Turėtume vieningai prisidėti pinigais, kad šiam kukliam ir pilkam Lietuvos didvyriui, savanoriui, pirmajam neprik. Lietuvos kareiviui, Vyties kryžiaus kavaliieriui, pastatytume laikiną paminklą, Bruklne, laukdami keilių ir savųjų žemę.

ED. KONDRATAS
MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ
siuvėjas

1113 DUNDAS STREET WEST • TORONTO • TEL. LE. 3-5454
Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams bei paltams.

BENDROSIOMIS TAUTOS
VERTYBĖMIS BESISIELOJANT

AL. GIMANTAS

Netenka abejoti, jog sovietinamos Lietuvos tvarkytojams rūpūs, kad lietuviškoji išeivija galimai greičiau nutaustų, užmirstų gimtąjį kraštą, nustotų rūpintis jo likimu. Juk tik tokiems ir panašioms tikslams (neužmirstant ir pacio pagrindinio tikslo — laikyti lietuvių tautą izoliuotą nuo Vakarų) visą laiką stropiai saugoma, kad bent maži laisvo vėjo sukūriai negalėtų įsisukti į sovietinamo krašto žmonių sąmones ir nuotaikas. Tiesa, anos pusės spaudoje dar dažnai šnekama apie reikalingą kultūriškai bendrauti, bet šis balsas nėra nuosirdus. Kas gi labiausiai bijo bent kiek laisvesnį bendravimą, kuris turėtų būti abipusis, lygus, jei ne patys "didžiojo brolio" tvarkytojai ar jo atstovai? Juk jeigu būtų kiek ryškesnis kultūrinėmis vertybėmis pasikeitimas, nereikia ir aiškinti, kas būtų laimėtojas. Ar vergija (žodžio, minties, jau nekalbant apie fizinę) galėtų bent vienos dieną atsilaisvinti prieš laisvę? Šiandien gi, bepigū jiems ten daug ir garsiai šaukti apie reikalingą bendrauti, kai jie patys žino, kad toks bendravimas yra negalimas, nes jis jau savaime būtų priešingas ir nenaudingas Lietuvai valdančių tikslams.

ATODREKIO
DAR VIS NĖRA

Mūsų išeivijos spaudoje jau teko skaityti, kad būta bandymų ar kontaktų Vilniuje sukurto išeivijos dailininkų parodą, iš ten pakviesti Švedo ansamblį ir pan. Visą veltui. Juk jeigu anojie pusėje kultūrininkai galėtų reikštis netrukdomai ir visiškai nevaržomi, negali būti jokios abejonės. Lietuvos koncertų salėse jau seniai būtų galėję skambėti išeivijos lietuvių kompozitorių kūriniai, o gal ir Vilniaus operoje uždanga pakiltų K. V. Banaičio "Jūratė ir Kastytis". Deja, nieko neteko girdėti bent apie mažiausius bandymus ta linkme. Lietuvoje likusi tautos dauguma labai domisi išeivijos gyvenimu, ji mielai norėtų apie tai skaityti straipsnius, bent kronikos žinutes, apie visokeriopus lietuviškus pasiekimus už Lietuvos ribų, ne tik skaityti, bet ir matyti išspausdintose nuotraukose. Šiandien tas viskas neprieinama. Vienas kitas Lietuvoje lankęsis nekartą teigė, kad Lietuvoje, palyginus, tiek mažai žinoma apie mūsų gyvenimą; kiekvienas ten sutiktas apipilą šimtais klausimų, ir kuriuos visus atsakyti nėra nei laiko, nei galimybių. Toks yra didelis troškimas galimai daugiau patirti apie lietuviškąją išeiviją. Asmeniškai laisvą, aiškų, neatskleidžiamą pakankamai gyvos bendrosios veiklos, lie-

tuvių kalba veikia radijai, atrodo, irgi nepajėgia ar negali užpildyti šios tuštumos. Ir taip tautiečiai Lietuvoje turi labai ribotą nuovoką apie gyvąją lietuviškosios išeivijos dalį, jos pasiekimus.

Tuo tarpu šioje pusėje jau vargiai ar rasi šeimą, kuri neturėtų knygų, žurnalų, rečiau laikraščių, plokštelių, keramikos, odos, gintaro dirbinių, galdų. Tai vis, daugiausia, mūsų artimųjų dovanos. Ir kyla klausimas, kurį tegu pabando atsakyti "Tiesos" ar "Tėvynės Balso" puslapių užpildytojai — kodėl išeiviai negali atsiliepti savo artimiesiems tuo pačiu? Kodėl nailono kojines, šilkine ar vilnonė medžiaga, batai, nėra tiek pavojingi, kad ir su dideliais mokesčiais, bet dar išleidižiami, o tuo tarpu nevalia pasiusi net tokios knygos, tokios plokštelės, kurioje politikos nerasi nė su žvakę? Nėra ko kalbėti apie atskirus atvejus; jie tokie reti, kai galvą galėjo pasiekti kokia knygelė; tokius tikrai būtų galima pirštais skaičiuoti. Juk tos pačios "Laisvės", sakoma, ne visi numeriai pasiekia adresatus, o ką jau norėti, kad šiaip kuris kitas periodinis leidinys, galėtų būti drąsiai siunčiamas tautiečiui tėvynėje. Tiesa, atsakytų galėtų teigti, kad štai, pėnai buvo Lietuvoje išleista Š. Tomarienės viena knygelė vaikams, šiais metais ruošiamasi išleisti antra, bet tai, palyginus, tik toks menkas dalykėlis. Kodėl nevalia reguliariai siųsti į Lietuvą visų kitų grožinės literatūros leidinių?

SAVUJŲ
INICIATYVOS
TIKINTIS

Kartais susidaro įspūdis, kad vadovaujantieji lietuviškoji slugsniai Vilniuje, nors ir kaip būdami priversti skaitytis su ūdine padėtimi ir realybe, nebando šia linkme pasidaruoti ir peržvelgti ar jau tikrai visos galimybės išbandytos, visi galimi plyšiai iššvalgyti, ar jau tikrai nėra likę jokių oficialaus kelio ar būdo tautiečių Lietuvoje bent kiek daugiau supažindinti su išeivijos kuriamomis lietuviškomis vertybėmis. Tauta yra tik viena, jos kuriamos vertybės taigai tegali būti vienalytėmis ir bendromis, visai neatsižvelgiant į tas laikines sąlygas, kurios sudaro įvairias dirbtines kliūtis. Tai turėtų būti pakankamai aišku abiem tautos dalims. Svetimiesiems, ypač tiems, kurie mažiausiai domisi lietuvių tautos išlikimo interesais, tas mažiausiai rūpi ar net ir visai nesuprantama. Tuo tarpu saviesiems tai turėtų būti kiekvienos dienos neatidėliojama būtinybė. Ir čia, ir svarbiausia, t e n.

KODĖL
LAUKTI
IKI
PAVASARIO?

Padarykite tai dabar

NAUDODAMIESI NAMŲ PAGERINIMO PASKOLA

Namų pagerinimo paskola galima gauti per jūsų banką, pagal National Housing Act, pakeitimams ir pataisymams išorėje ir namo viduje, ir daugybei kitokių patobulinimų. Jūs galite pasikolinti iki \$4,000 ir iki dešimties metų išsimokėjimui. Tokią paskolą gali gauti ir tie namų savininkai, kurie nuomoja nuosavybę.

Padarykite tai dabar

NAUDODAMIESI ŪKIO PAGERINIMO PASKOLA

Ūkio pagerinimo paskola, valdžios remiama, galima gauti per jūsų banką iki \$7,500 iš penkių paprastų nuosimčių ir iki dešimties metų išsimokėjimui. Šios paskolos apima plataus masto ūkio įrengimus bei pagerinimus ūkyje namo ir kitų trobesių.

Padarykite tai dabar

NAUDODAMIESI SMULKAUS VERSLO PASKOLA

Pasiteiraukite apie valdžios remiamas paskolas tobulėsimam smulkaus verslo įkūrimui per turinčius leidimą bankus — iki \$25,000 ir iki dešimties metų išsimokėjimui.

Pataramams ir pagalbai skambinkite savo vietinei National Employment Office
Spausdinama leidžiant Hon. Michael Starr,
Minister of Labour, Canada

Mohawk Furniture LTD.

137 RONCESVALLES AVE.
Telefonas 537-1442
Atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro.

2448 DANFORTH AVE.
Telefonas OX. 9-4444
Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

TIESIOG IŠ BALDŲ PARODOS

1962 metų MODELIAI

yra išstatyti abiejose krautuvėse,

nupirkti 5 fabrikų visi baldai

ir pardodami

labai nupigintomis kainomis.

Didelis pasirinkimas.

Geriausią progą įsigyti
naujausios mados baldus.

Valome, taisome ir atremontuojame įvairius baldus.
Kviečiame visus atsilankyti netik iš Toronto, bet ir plačią apylinkių.

TORONTO, Ont.

MOKINIŲ ĮNASAI

— 1.000 DOLERIŲ
Šeštad. mokyklų pr. metų rudenį "Parama", susitarusi su mokyklos mokytojais ir tėvais, ryžosi pradėti taupymo vaju, kuris praplatintų lietuviukų ir prie savo lietuviškos įstaigos ir kartu prie kooperacijos idejos.

Siemiet mokyklą lanko 496 mokiniai; dirba apie 20 mokytojų. Darbo — 3 val. i savaitę. Vajų pradėjo visa "Paramos" valdyba, paaskindama mokiniams jo prasmę. Po kelių mėn. darbo "Parama" gavo per 100 naujų narių. Surinkta šerų ir depozitų per \$1.000. Piniginis rezultatas nėra didelis, bet "Paramai" rūpi šiuo kartu ne piniginiai reikalai. Pinigų "Paramos" ižde yra gana daug, jų visų nesugeba išskolinti.

"Parama", pritraukdama jaunimą, užsitikrina sau tolimą ateitį. Kodėl iš 500 mokinių tik 100 užsirašė nariais? Ar nepermažai? Ir taip ir ne! 100 narių yra nemažas skaičius. "Parama" prieš 10 metų pradėjo darbą su keleta dešimtų narių; šandien jau turi netoli 2000. Reikėjo, kad ir žmonės priprastų prie savo banko, reikėjo įgyti pasitikėjimo. Juk lietuvių yra pagal oficialias statistikas Toronto mieste per 9.000! Taigi ir narių "Paramoj" dar galėtų būti daugiau. Ir iš tų pačių narių, nevisi yra aktyvūs. Nupirkto žmogus šerą už \$5 ir tuo viskas pasibaigė. Jeigu visi tokie būtų, "Parama" turėtų užsidaryti. Bet įvyko kitaip. Tas pats ir su jaunimu. Jaunimas norėtų būti lietuviško banko nariais, bet susiduria su tėvų nerangumu. Daug ir dabar esančio nariais jaunimo verkte išiverkė po keletą centų iš tėvų, kad išrašytų nariais ir neatliktų nuo savo draugų. Graudu buvo žiūrėti, kaip pirmomis dienomis berašančios narius, atneša pipiras 5 ct. ir prašo jį išrašyti banko nariu! Tai ne vienas atsitikimas. Kitas vėl turi vesti kovą su savo tėvais, kad galėtų išimti pinigų iš angliško banko ir įnešti į savo banką. Atrodo vaikas turi daugiau lietuviško supratimo už savo globėjus. Tiesa?

J. M.

Inž. Pr. Gvildys, žymusis sportininkas, Toronto un-te studijuoją verslo administraciją. Inžin. fakultetą jis yra baigęs jau anksčiau.

Tuntininkų pasikeitimas. — Vasario 25 d. įvyko "Satrijos" skaučių tunto sueiga ir Baden Powellio mirties paminėjimas. Sueigos metu tuntininkė S. Ramanauskienė dėl išvykimo į JAV atsisakė iš pareigų. Vyriausios skautininkės pavaduotė tuntą perėmė Rūta Bleizytė, 12 Rusholme Rd., Toronto 3, Ont. Tel. LE. 4-4088.

"Paramos" valdybą naujai išrinkti: L. Adomaitis, P. Jurksaitis, r. Bastys vieton išėjusių: J. Matulionio, Serno ir Vyt. Meilaus. Kredito komisijon naujai išrinktas D. Renkauskas, reviz. komisijon — Al. Jucys. Metinis susimas įvyko Priskelimo salėje, buvo labai gausus — apie 350 dalyvių.

Estijos nepriklausomybės 44 sukaktis buvo paminėta įspūdingai. Vasario 23 d. Estų Namuose buvo priėmimas kvietiniams svečiams, kurių buvo per 100. Iš lietuvių dalyvavo J. Vailokaitis ir "T2" red. Vasario 25 d. 11 val. ryto buvo iškilmingas aktas O'Keefe salėje. Dalyvavo apie 2500 estų. Lietuviams atstovavo konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, pasakęs sveikinimo kalbą ir J. Vailokaitis su žmona. Įėjimas — \$2. Buvo išleistas specialus leidinys — "Estonia — Forgotten Nation".

Kun. dr. P. Jutulius iš Romos lankėsi Toronte pas pažįstamus ir "T2" redakciją. Kun. laiką jis dirbo Vatikano radijo lietuvių skyriuje. Dabar jis yra atsidėjęs istorinėms studijoms Vatikano ir kt. archyvuose. Yra surinkęs daug neskelbtos medžiagos apie I-jį Lietuvos kardinolą Vilniaus vysk. Jurgį Radvilą.

Alf. ir E. Dociai praleido 3 savaites atostogas keliaudami po Meksiką ir Kaliforniją.

Alf. Pyragis prašo atsiliepti V. Vaidotai, 45 Cameo Cr., Toronto 9, Ont., tel. 766-1720.

ATITAIŠYMAS. — P. Albos str. "T2" nr. 8 "Lietuviai abstraktas meno parodoje" parašė, kad J. Bakis turįs gerą "atitauktines" formos pajautimą; turėtų būti "nutrauktos". Str. autorius rašo: "Atitaukta reiškia abstraktą, nutraukta forma norėta nusakyti tam tikrą formos savybę — intencionalų neišbaigimą, punktiravimą, staigų posūkį".

A. + A.

JUOZUI GIMBUCIUI mirus Lietuvoje, sūnui Jonui Gimbutiui reiškia gilią užuojautą
Oakvilles Apyl. Bendruomenė

Mirus Lietuvoje mieliai motinai

A. + A.

KUNIGUNDAI SAPLIENEI,
Bronių Saplį ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučia
A. ir V. Ramanauskai
R. ir P. Bražukai

Bronių Saplį ir jo šeimą,

Lietuvoje mirus jo mylimai mamytei,

A. + A.

KUNIGUNDAI SAPLIENEI,
nuoširdžią užuojautą reiškia
P. L. Butėnai
D. A. Siminkevičiai
V. B. Končai
V. R. Stabačinskai

Augščiausiajam pašaukus iš tėviškos laukų į amžiną ramybę mylimą motulę, mūsų bičiulį
JULIŲ SIRKĄ su žmona užjaučiame ir drauge liudime.
E. S. Kėkštai
A. H. Stepaičiai
B. J. Tamulioniai

Dėl mylimos dukrelės

A. + A.

MARIJOS - BIRUTES mirties,
p. K. Kaminskų šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia
Kriauciūnų šeima

K. K. KAMINSKUS,

dukrelei BIRUTEI mirus,

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime

M. Barščiauskienė

I. V. Ignaičiai

M. V. Miceikai

FILMŲ PASAULYJE
Žymusiu filmų pokalėdiniame laikotaryje nepasirodė, tačiau yra keletas dėsio vėrtų.

Vienas kitokiu — "Judgment at Nuremberg". Tai dokumentinis su truputį fatnaziojio filmas apie 4 vokiečių teisėjų bylą Nurnberge 1948 m. Jie kaltinami savo profesijos ir visos žmonių rasės išdavimu nacių laikais. Gana daug psichologinių momentų, kurie verčia žiūrovą susimąstyti. Vaidyba labai gera. Vokietį gynėja vaidina austras Maximilian Schell; buv. nacių teisingumo ministeris — Burt Lancaster. Taipgi vaidina Montgomery Clift, M. Dietrich ir Judy Garland. Rodomas "University" teatre.

Mėgstantiems pasijuokti rekomenduotina šaltojo karo komedija "One, two, three". Tai Beryno krizės išdava. Veiksmas vyksta Berlyne, prieš pastatant garsiąją sieną. James Cagney vaidina "Coca-Colos" direktorių, norintį užmegzti prekybą su R. Vokietija. Įvykiai jam suspalnioja ir žiūrovai gali stebėti šaltąjį karą iš linksmosios pusės. Rodomas "Odeon" teatre.

Jau kelis mėnesius Toronte eina filmas "Breakfast at Tiffany's", "Holidays in Spain", "Flower Drum Song", "El Cid". Žiūrovai, įieška idomybių, nemusivils juos pamate. Gera komedija daugelyje Toronte teatrų rodoma šia savaitę — "Romanoff and Juliet". Ji parašyta gausaus artisto ir rašytojo Peter Ustinovo; vaidina ir jis pats.

"Loew's" teatruose netrukus pasirodys garsus filmas "Keturi apokalipsės raiteliai" — The 4 Horsemen of the Apocalypse. Filmas buvo jau ankščiau pasrattas su garsioju Rudolf Valentino. Dabar pagrindinį vaidmenį vaidina Glenn Ford. Tai vertas dėmesio filmas.

V. K.

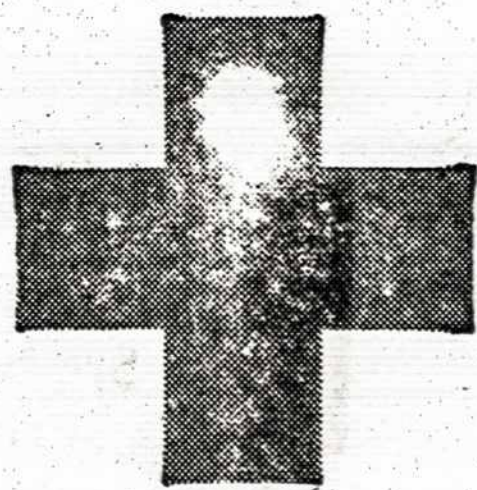
I. Andzelienė, dalyvavusi "Varpo" rankių balijne su šia kauke.

P A D Ė K A

Už suruoštą staigmeną mūsų vedybinio dešimtmečio ir mano gimtadienio proga, už gražias dovanas, geles, kitas gėrybes ir bendrą subuvimą, nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų draugams bei pažįstamiems, dalyvavusiems mūsų pagerbime ar prie dovanų pirkimo prisidėjusiems.

Ypatingą padėką reiškiamo mūsų artimiems draugams bei iniciatoriams p.p. Petkevičiams ir p.p. Rakauskams.

P. ir L. Krilavičiai
Mercury Lodge savininkai

PATARNAUJA DAUGELIŲ BŪDŲ

Raudonasis Kryžius
žiūri į Jus

Raudonojo Kryžiaus artimo pagalbos darbų pasiekimas priklauso nuo jūsų duosumo. Jūsų doleriai parūpina ir tešia būtiniausias Raudonojo Kryžiaus patarnavimus jūsų bendruomenėje.

Šiais metais — pagalvok apie daugelį būdų, kuriais Raudonasis Kryžius tarnauja jums ir jūsų kaimynams — tada pagal savo išgalę nustatyt savo auką ar pasidėdijimą. Duosni auką labai padės daugeliui 1962 metais.

RAUDONAJAM KRYŽIUI

reikia

Jūsų paramos dabar

Lietuvių studentų žinios

PREMIJOS DARBSTIEMS STUDENTAMS

Visi kultūros laimėjimai yra atsiekti per mokslą. Mokslas yra žmogaus kelrodė. Šių laikų žmogui su augstuoju mokslu yra žymiai lengviau kurtis gyvenime, negu bemokslui. Tačiau mokslas yra atsiekiamas per didelį pasiryžimą, kantrybę ir darbą.

Paskutiniiais metais lietuviai jaunuoliai-ės Toronte gavo peržemus pažymius per baigiamuosius egzaminus ir negalėjo istoti į universitetus; kita gi dais liko antriems metams.

Lietuvių Studentų Remėjų Būrelis Toronte, norėdamas paskatinti pakelti mokslo lygį moksleivių ir studentų tarpe, nutarė skirti premijas pinigais, sudaryti sąlygas nemokamai atostogauti vasarnamiuose, stovyklose ir kt. tiems studentams bei moksleiviams-abiturientams, kurie baigs šiuos 1962 mokslo metus su geriais — honour pažymiais.

Premijų gavimo taisyklės bus paskelbtos artimiausiu laiku. LS Remėjų Būrelis šiemis reikalams yra gavęs iš Priskelimo parapijos auką \$300 ir iš šv. Jono Kr. parapijos \$50. LSRB stipendijų, pašalpų, paskolų ir premijų fondas bus nuolat didinamas.

Taigi, studentai ir moksleiviai, pasistenkite dabar, ir jūsų darbo vaisiai bus įvertinti.

LSRB valdyba

Stud. ateitininkų valdybą sudaro: pirm. S. Barškėtis, ižd. A. Sapokaitė, sekr. A. Kuolaitė. Toronte at-kus aplankė centro v-bos 4 nariai iš JAV ir aptarė veiklos reikalus.

Studentų balius pr. šeštadieni Prince George viešbutyje praėjo su dideliu pasisekimu. Salė buvo pilna. Dalyvavo 100 studentų ir 90 nestudentų. Balių ruošė Toronto liet. stud. s-gos valdyba, pirmininkaujama St. Vaštoko ir talkinama naujai įsikūrusio Stud. Remėjų būrelio.

Sūd. s-gos valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie sėkmingo balius parengimo.

Komunistinė propaganda. — D. Goldstick, Perkins ir kt. suorganizavo klubą, kuris rūpinasi Castrui palankia propaganda. Jie mano rodyti filmus apie 1961 m. balandžio invaziją, pasikeisti su Havanos un-to studentais ir pan. Tai praneša "The Varsity".

Toronto un-to laikraštis, vasario 16 d. laidoj. Šio laikraščio savait. priede yra ilgas straipsnis apie Castro "pasisekimus" ir didelę Chruščiovo ir Castro nuotrauką. Objektvūs

Su augštaisiais svečiais Vasario 16 minėjime Toronte. Iš kairės dešinė: Ontario pilietybės min. J. Yaremko, D. Stirbytė, Ontario premjeras J. P. Robarts, M. Simanavičiūtė, Toronto miesto burmistras N. Phillips, J. R. Simanavičius, J. Matulionis, J. Vailokaitis, apyl. pirm. S. Juozapavičius ir P. Augustinavičius.

DURTUVŲ VALDŽIA NEGALI IŠLIKTI

Ontario premjero J. P. Robarts pagrindinės mintys Vasario 16 proga Kanados lietuviams

"Jūs jaučiatės laimingi, kai prisimenate tą didelį (vasario 16) laimėjimą. Jūsų širdys turi betgi ir liudiesio atspalvį, nes, kaip mūsų žinoma, viltys ir siekimai, išreikšti tą dieną, matė šviesą ir išsipildymą tikslai 22 metus. Po to beveik jau vėl 22 metus tamsa apgaubė jūsų kraštą".

"Dienos, kuriomis žmonės gaudina laisvę, turėtų būti minimos visų, lygiai kaip ir tos, kuriomis žmonės praranda laisvę, privalėtų būti labai atidžiai pastebėtos tų, kurie dar turi savąją. Istorijs ne kartą patvirtino, kad nei paskiras laisvas žmogus, nei grupė negali gyventi vien sau. Istorijs rodo, kad kito žmogaus laisvės atgavimas stiprina ir manąją, ją didina ir daro saugesnę; kai kitas netenka laisvės, sumenkėja ir manoji bei tampa mažiau saugi".

"Jūs patyrėte tironiją karo metu ir po jo, ir todėl daugelis kanadiečių žiūri į jį kaip į žmones, kurie gali prisidėti prie žmogieskos bei kultūrinės laisvės, prie teisinės santvarkos; tai pagrindinės kanadiškojo gyvenimo vertybės".

"Daugelio lietuvių kilmės kanadiečių inasas bei laimėjimai teikia puikų liudijimą apie jūsų tautą ir kanadiečių socialines, ūkines ir politines institucijas".

"Kaip švietimo ministeris domiuosi švietimu. Pastebėjau šioje srityje dideles pastangas jūsų kilimo kanadiečių ir kaip dėstytojų Kanados universitetuose ir didelių skaičių jūsų vaikų mokyklose ir universitetuose. Jis davė gerai paruoštų vyrų ir moterų Kanados universitetams. Jų tarpe paminėsiu: dr. Paplauskas-Ramūnas, Otavos un-te, dr. Vytautas Pavilonis, medicinos fakult. Montrealy, dr. Bronius Povilaitis, Tillsionburge, dr. Ag. Sidlauskaitė, Otavos universitete".

"Kaip atsakingas už visu mūsų žmonių gerovę, prašau lietuvių kilimo kanadiečių, kaip prašyčiau kiekvieną kitą, žiūrėti į šį kraštą kaip į savą pilną to žodžio prasme. Jūs ir jūsų vaikai ateitis yra susijusi su Ontario ir Kanados ateitimi. Jūs turite visas gali-

mybes dalyvauti mūsų visų bendro likimo kūrime".

"Kaip laisvi kanadiečiai, mes negalime būti pasyvūs nelaimėi, kuri istikio jūsų tėvyne. Mes negalime būti pasyvūs, jei mes tikrai tikime kiekvieno žmogaus taurumą bei vertingumą. Tos vertybės yra paniekintos tų, kurie pagrobė jūsų tėvyne ir valdo ją be žmonių atsilankusimo. Tai svetima valdžia, kuri pačia savo laikysena neigia betkokį tikėjimą į nelygstamą žmogaus vertę".

"Ne, mes nesame pasyvūs laisvės praradimui, teisinės tvarkos panikinimui, vykdomo blogiausio kolonizmo. Mes tikime kartu su jumis, kad žmogaus dvasia yra nepaverglama ir kad tos valdžios sistemos, kurios praktikoje taučioms ir asmenims atima laisvę, kurios savo egzistencijai išlaikyti remiasi karių durtuvais ar slapta-ja policija neišliks ir negali išlikt betkokį tikėjimą į nelygstamą žmogaus vertę".

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS SULAITIS

Vasario vidurys Čikagoje buvo skirtas Nepriklausomybės šventės minėjimams. Tokių per du savait. galius ištėtų minėjimų čia buvo apie 10. Apie vieną jų, suruoštą Liet. Stud. S-gos Čikagos sk., jau rašėme praėjusį kartą.

Šių eilučių autoriui teko stebėti 5 minėjimus. Reikia pažymėti, kad aplamai juose vyryvo geresnė nuotaika, negu paskutiniiais metais. Taip pat daugumas jų suraukė gausius dalyvių būrius, lyginant su 1960-61 m. minėjimais.

Cia pasitarnavo lietuvių delegacijos apsilankymas pas JAV prez. Kennedy, kuri i tautiečių širdis įpylė degalo beblėstančiai patrijotizmo ugnelėi kurstyti. Ankstvyvesni nuolatiniai žmonių pasivažinėjimai Vašingtonan jau buvo visiems gerokai nusibodę ir dėl to minėjimų salės pradėjo tuštėti. Gaila, kad ir ši delegacija pas prez. Kennedy inėšė šio kio tokio kartėlio, kada grupė asmenų norėjo išnaudoti savo propagand. medijos faktas buvo mialas ir smagiai nuteikiantis.

Taip pat nemaža tautiečių patraukė ir neseniai iš Lietuvos ištrūkusi tautiečių Juozo Miklovo pasirodymas. Jis kalbėjo dviejose minėjimuose. Ciceroje — vasario 17 d., ir bendrame Čikagos lietuvių minėjime — vasario 18 d. Cicero liet. kolonijoje, kur p. metais atsilankydavo 200-300 žmonių, siemiet suplaukė arti 400. Čikagos bendrame minėjime Marijos augšt. mokyklos salėje buvo užpildytos visos vietos — 1300. Žinoma, tai didžiajai Čikagai nėra daug, bet didžiosios Čikagos tautiečiai, išgašdinti ilgu kalbu, 1960 ir 1961 m. jau nepajėgė pripildyti tą nedidutę salę. Kaip žinome, 1950-1953 m. laikotaryje Vasario 16-tosios minėjimai sutrukdavo virš 3.000 tautiečių.

Siemiet minėjimus, be augščiaų pažymėtu, surengė tautininkai B. Pakšto salėje. L. vyčiai Sherman viešbutyje, Lietuvių Prekybos Rūmai Kolumbo vyčių salėje ir kiti. Prabangiausias iš jų buvo L. vyčių minėjimas su vaizėmis, šokiais bei kitais malonumais. Tie "malonumai" vienam asmeniui kainavo tik \$3.50. Pigiausias minėjimas buvo Lietuvių Prekybos Rūmų, kuriame nebuvo jokio jėimo mokesčio, nebuvo renkamos aukos, o dalyviai buvo dar pavaisinti dešromis, kopūstais bei gerimeliu troškuliui nuraminti.

Tenka pažymėti, jog nelabai lietuviškų Lietuvių Prekybos Rūmų (čia didelę dalį narių sudaro Amerikoje gimę ir augę lietuviai) minėjimas siemiet buvo gana neblazgas. Su paskaita pasirodė žurn. G. Galva. Taip pat kalbėjo ir Lietuvos konsulas Čikagoje dr. P. Daužvardis. Akt. A. Brinka padeklamavo Maironio eilėraščių, o jaunijai "Ateities" šokėjai pasoko tautinių šokių.

Gana keistu reiškiniu tenka skaityti faktą, kad didysis Čikagos lietuvių minėjimas Marijos augšt. mokyklos salėje nesuviliojo jokios ryškesnės amerikiečių politinės figūros. Čia kalbėjo kongresn. n. S. J. R. Simanavičius, J. Matulionis, J. Vailokaitis, apyl. pirm. S. Juozapavičius ir P. Augustinavičius.

Regina Leonaitė, kuri, kaip anksčiau rašėme, laukia atvykstant savo mylimojo — Stasio Bičiulio iš Vilniaus, pati išvažiavo pas jį. Vasario 21 d., po 2 metų ir 22 dienų gyvenimo Čikagoje, ji sėdo į lėktuvą O'Hare aerodrome ir pasuko į Vilnių.

Nežiūrint didelių jos tėvų pastangų (motina darė žygių nuvykti i Vilnių š.m. sausio pabaigoje), jaunuolis, kuris buvo užbūręs Reginos širdį, negalėjo pasirodyti Amerikoje, nors kartais atrodė, jog ta diena yra arti. Bet sovietiškas biurokratizmas šį kartą pasirodė neįveikiamas net pažymėtinų sugebėjimų šiame reikale turintiems Leonams.

Regina, dabar jau 22 metų mergina, sugrįžusi i Vilnių žada tuojau susituokti su savo 25 m. amž. širdies valdovu, dabartiniu muzikos mokytoju. Yra tikimasi, kad po jungtinių jie abu galės įvažiuoti i Ameriką. Tačiau, jeigu ir tada sovietų širdys nesuminkštės, Regina yra apsisprendusi gyventi Lietuvoje.

Pavėluotas žygis

(Atkelta iš 1 psl.)

ka pergyvena suirute dėl ligų, streiku ir nederliaus. Dienraštis "El Cronista" dažnai ir pagarbiai prisimena Castro. Vyriausybė stengiasi šiek tiek pagerinti gerovę krašte, kuriame 70% vaikų gimsta ne moterystėje.

El Salvador 14 didžturtųjų šeimų yra ryškūs kovotojai prieš Castro, bet ir prieš visas socialines reformas pakelti krašto gyventojų gerovę.

Nikaragvoje įvyks rinėjimai tik kitais metais. Anastasio Samoja, užmoštojo diktatoriaus "Papa Tacho" brolis, nuo 1956 m. valdo kraštą lyg savo ūki. 10% gyventojų valdo 70% žemės.

Panama pasižymi ištivirkimu. Jos tvirtybė ne socialinių klausimų sprendimas, bet JAV daliniai prie kanalo.

Vidurio Amerikoje socialinė revoliucija bręsta. I valdžią ateina žmonės pasipelnę ar turtingųjų remti. Skurstantieji dairosi i kaire: Castro, komunistus ar kitus, kurie ima kalbėti apie socialinį perversmą. JAV, ir geriausi noru turėdamas, vargiai galės su laikyti socialinį perversmą, nes jos teturi salyti su "demokratiškai" valdančiais ir diktoriais, kurie, daugeliu atveju, atstovauja turtingiesiems ir socialinių klausimų sprendimą nori palikti jų vaikams.

Premijuotas rašinys

Mažas kampelis "Senojo pasaulio"

DALIA TREIGYTE

Sis konkursinis rašinys yra gales I-ja \$100 premija, kurią paskyrė KLB Toronto apyl. valdybos vertintojų komisija. Autorė yra jauna mokytoja, dirbanti Toronto sv. Veronikos pr. mokykloje. Kalba palikta netaisyta. Antraštės tekste — redakcijos. Redakcija

PRANCŪZISKOJE KANADOS

SIRDYJE PABUVOJUS

Kas metai masės šio kontinento skverbiasi anapus vandenyno — pamatyti Europos. Juo tolyn, juo labiau šio kontinento kelionės populiarėja, nes jos darosi prieinamos beveik kiekvienam — ne tik turistams, bet ir tam, kuris sugeba nuosekliai taupyti. Kitiems nei tai nebūtina. "Keliauk dabar, mokėk vėliau" — vilioja įvairios turistinės kompanijos ir neviena suvilioja. Daugeliui jau tai pavyrto tik ambicijos reikalas. Vaziuoja ne iš gryno susidomėjimo, bet kad neatsiliktų nuo visuomenės, kad turėtų bendrą interesą ir rastų bendrą kalbą su tais, kurių akiratis jau prapleistas gan skubiai perbėgant eilę "Senojo pasaulio" kraštų.

Lietuvi, ypač ta, kuris didžiaja savo gyvenimo daliai praleido tėvynę ir kurio pasaulėžiūra dar ir dabar tebėra europietiška, galbūt traukia kitoki motyvai: iš ten atsivertęs jo didžiausias lobiš — brangūs jaunu dienų prisiminimai. Nors gimintis kraštas jam dabar neprieinamas net kaip turistui, pati Europos kontinentas jam sugrąžina kažką brangaus ir artimo.

EUROPOS KAMPELIS KANADOJE

Bet besilankydami po užjūrus mes dažnai užmerkiam akis tam, kas yra daug arčiau mūsų. Kad atrastum kampelį senojo kontinento, tereikia pavažiuoti apie 600 mylių — devyliką valandų kelio. Antra karta keliaudamas, jei daraisi per daug nekantrus, gali pasirinkti kelionę lėktuvu, kuri tęsis tik pora valandų. Bet taip prarandai be galo daug žviningų vaizdų iš praeities, apylinkių. Taip neįsivaizduojant atsiduri senajame Quebeco mieste ir saves klausai: kas gi galėjo ši mažą Europos kampelį perkelti iš anapus vandenyno ir apsaugoti nuo visur besiskverbiančios amerikoniškos itakos?

Net ir prancūzų kalba čia pasilikusi tokia, kokia vartojo senovės Prancūzijoje. Europoj ji moderniojo amžiaus besilenkanti. Čia žmonės buvo atskirti ir mažai įtakos jautė iš smarkiai besikeičiančios savo tėvynės. Laikai bebėgant artimi ryšiai su Europa silpnėjo. Normaliai tai būtų reiškė palaidinti pasidavimą juos apsupančiai daugumai. Bet tvirtas patriotizmas ir pasididžiavimas jų naujai atrasta tėvyne to neleidė. Iki šios dienos jie yra išlikę ištisai prancūzai — kanadiečiai.

3900 JAUNIMO

Kiekviena vasara šis miestas susilaukia virš trijų tūkstančių jaunimo iš Jungtinių Valstijų ir Kanados provincijų. Maždaug pusė jų užsiregistruoja prancūzų kalbos fakultete, o antroji pusė išsikirsio po įvairius kitus.

Dauguma profesorų yra atvykę iš Prancūzijos, ir, savaime aišku, viskas dėstoma tik vadinama Prancūzijos prancūzų kalba. Kodėl gi jaunimas ten taip skverbiasi? Dauguma vasaros metu stengiasi pasigilinti kalboje, kurią per metus mokosi tik teoretškai, gramatiš-

kai. Čia suteikiama progą ją kasdien vartoti ir ausis pripratinti prie taisyklingo tarimo. Universiteto vadovybė stengiasi visus apgyvendinti su vietiniais žmonėmis, kad studentai per tą palyginamai trumpą laiką būtų beveik priversti kalbėti tik prancūziškai. Tiesa, pačių quebeciečių ir tarmė gieska, kai skiriasi nuo paryzietiškos, bet tuo pačiu galima pramokti abiejų ir matyti skirtumus.

"DO YOU SPEAK ENGLISH?" Traukiny sustoja nedidelėje stotyje, kurioje pastebi, kad anglių kalbą jau nėra pati populiariausia. Sukauptas visą drąsą prieiti prie taxi šoferio ir megini išstati iš universiteto gauta adresa. "Ar panelė kalbate ir angliškai?" — paklausia jis beveik visai be akcento. Pasidaro jautik, kad jau dabar tikrai susikalbėsime, bet ambicija pažeista. Nejaugi aš jau taip blogai išstariu, kad tuoj pat išsidaviau, jog nesu viena iš jų? Su laiku patyriau, kad dauguma quebeciečių gana laisvai vartoja abi kalbas.

Vaizdas iš stoties žavingas. Miestas prasideda upės pakrantėje ir kopija slauti į kalno viršūnę. Gatvės siauros ir vingiuotos, daug kur grįstos akmenimis. Namai senoviško stiliaus ir mūsų akimis žiūrint palieka gan vargingą vaizdą. Viršuje matai seną, bet diuagą pastatą — garsųjį Chateaux Frontenac. Taxi kopia vingiuotomis gatvėmis ir sustoja tiesiai prieš šį puikų hotelį. Pasitinka stambi ir širdinga šeimininkė ir abi kopime į penktą aukštą. Ir ji mane kalbina angliškai, o aš dar nedrįsčiau jai parodyti, kiek mažai prancūzų kalbos mokau. Gretimose kambariuose atrandau dar tris studentes — dvi amerikietes ir vieną italę iš Gebertes. Jos jau užsiregistravę, tai aš skubu viena nurodytomis gatvėmis universiteto link. Anapus Chateaux stovi eilė karietų, o vežikai vilioja turistus arkliais apvežti ir parodyti miestą įvairenybės. Kasdien aš juos praiedavau ir kasdien būvau užkalbinta, nors kartais bėgti bėgdavau į pamokas ir jie gerai matydavo, kad neturiu nei pinigų, nei laiko jų siūlomoms malonumams.

PRANCŪZISKE EGZAMINAI

Universitetas trumpiausiu keliu apie penkis minutes nuo mano rezidencijos. Ten jau knibždeje minios studentų. Juo vėduose dar matosi netikrumas ir pasimetimas, kai jie klaidžiojo po universiteto sales ir dairėsi neradami pažįstamų žmonių. Kiti jau atradę susipažinę ir sunkiai vedė pradinį pokalbį šiomis šešiomis savaitėmis pasirinkta kalba.

Sekanti rytą renkamės įstojamiesiems egzaminams. Visi pabale, dreba, vienas kito klausinėja ar negirdėjo ko. Jau studentai uždariauja vedžiojamą publiką ir aiškinami istorinius faktus, surištus su tvirtove ir Quebeco miestu. Tenka kiek nusivilti, kad citadėlė buvo pastatyta jau po garsiojo mušio tarp Wolf ir Montcalm, ir dar nei karto nebuvo vartota jokiam miesto gynimui.

O kaip čia laikas bėga! Klasėse ašis įtempe sėdime iki 4 valandos, o po to sunku pasirinkti kur ir kaip bus idomusia vakara praleisti. Norėtusi, kad jie būtų ilgesni, bet... Tai Orleanso saloj koncertai po žvaigždėtų dangumi, tai teatras, tai filmu klubas, tai koncertai Terasoje. Juos aš galėjau girdėti per savo kambario langą. Vienas nepaprastai idomus teatras buvo mažam garaže, kur tilpo tik apie 50 žmonių. Grupė megių jau kėlina vasara čia pastato eilę puikių veikalių. Reikala dar paįvairinti tai, kad aktorius tarpe buvo visa eilė mūsų universiteto lektorių.

GRAŽIOS VAIZDAI — APDRISKŲ VAUKAIČIAI

Pasileidom dar prieš temstant kiek galima daugiau apžiūrėti miesto įvairenybę. Vingiuotomis gatvėmis netikėtai atsiradom prie osto ir užriete galvas žiūrėjom į viršų. Čia labai neturtingas kvartalas. Atsiradom pačioj siauriausioj gatvėj, kur amerikoniškos mašinos vos, vos gali pravažiuoti. Čia apdriksie vaikiukai ubaguoja, prašydami penkių centų. Siurpas nukratė reikint kiti vaizdai, bet nuo teisybės nepabėgėsi.

Uoste stovėjo keletas didingų okeaninių laivų, besiruošiančių dar kartą nuaugėti Atlantą. Pradėjo temti, ir atsiradom daug šviešo anapus upės — Levis miestelyje. Atgal į kalną užkopėm liftu, nes kojos, neprispratę prie nuožulnių gatvių jau buvo nuvargę.

VAINKAI MIESTO IŠTEIGEJŲ Čia girdėjosi maršų garsai ir minios žmonių stovėjo gatvėse. Prasidėjo Dominion dienos paradas. Kelios dešimtys parapijinių orkestrų pramarsiravo Terasos link. Nusėkė ir mes. Visi apstojo milžinišką Champlaino stovyklą, kur miesto burnistas šiam Quebeco įkūrėjui tarė padėkos žodžius. Vainikai iš visų Kanados provincijų buvo padėti prie stovylos koju. Čia pirmą kartą pajutom šio miesto dvasią ir patriotizmą. Kitam Terasos gale taip pat girdėjosi muzika. Čia buvo sukamos tradiciniai tautiniai šokiai, ir kariai išjungti buvo kvičiama visa publika. Pasivaikštinėjimui ant Terasos dar dauguma pasilikio iki vidurnakčio. Kaip vėliau sužinojom, tai buvo jaunimo megiamiausia vieta. Kas vakaras išsipošė, čia promenuoja didelė Quebeco jaunomėnės. Kartais bevaikščiodamas gali klausytis koncerto po atviru dangum, arba šiaip sau žiūrėti į apacioj praplaukiančius laivus ir mirgančias Levis miestelio šviesas.

Nuo Terasos be galo ilgi ir stiliai laiptai veda dar į viršų, prie Quebeco tvirtovės. Bekopiant reikia keltis kartus sustoti ir atsikvėpti, bet pasiekus viršų pasakausis vaizdas nuo Abraomo lygumų upės link neleidžia galvoti apie nuovargį.

OZKA IR KARIŲ OMENES DALINYS

Sugrįžę miesto centrą, randame šlaipias gatves, nors rodos nelijo. Neilgai trukus padarėm išvadą, jog gatvės čia

nuolat plaukamos, nes esama be galo daug arklių traukiamų karietų...

Kas rytą ir vakarą tvirtovėje arba citadėlėje vyksta spalvinga tradicinė sargų pakeitimo ceremonija. Eilė karietų, dešimčių raudonų švarkus, tamsiai mėlynas kelnės ir aukstas kailinis kepurės, pramarsiruoja ir demonstruoja įvairius sukinius. I taktą marširuoja ir jų talismanas — balta ožkutė, kurią šiam kariuomenės dalinui padovanojo Kanados generalinis gubernatorius. Po to turistai vedžiojami po tvirtovės pastatus ir tunelius. Jau studentai uždariauja vedžiojamą publiką ir aiškinami istorinius faktus, surištus su tvirtove ir Quebeco miestu. Tenka kiek nusivilti, kad citadėlė buvo pastatyta jau po garsiojo mušio tarp Wolf ir Montcalm, ir dar nei karto nebuvo vartota jokiam miesto gynimui.

O kaip čia laikas bėga! Klasėse ašis įtempe sėdime iki 4 valandos, o po to sunku pasirinkti kur ir kaip bus idomusia vakara praleisti. Norėtusi, kad jie būtų ilgesni, bet... Tai Orleanso saloj koncertai po žvaigždėtų dangumi, tai teatras, tai filmu klubas, tai koncertai Terasoje. Juos aš galėjau girdėti per savo kambario langą. Vienas nepaprastai idomus teatras buvo mažam garaže, kur tilpo tik apie 50 žmonių. Grupė megių jau kėlina vasara čia pastato eilę puikių veikalių. Reikala dar paįvairinti tai, kad aktorius tarpe buvo visa eilė mūsų universiteto lektorių.

GATVĖJE RANDU TISKEVICIŲ

Gatvėse užtikni nevieną menininką bėpasiantį praivių portretus arba miesto vaizdus. Vieni juos parduoja gatvėse, kiti turi išsirengę po mažyteno studiją. Užsukus į vieną iš jų, atradau didelio ūgio, senyva vyriškį. Iškalbėjus jis man pasisakė, kad jo šeimai kilusi iš Birzų, o pats save vadino grafu Tiskeviciu. Lietuviškai mokėjo vos keletą žodžių. Aš negalėjau atsistebėti, kaip jo begalo smarkiai drebantios rankos jam visai neklūdė piešti. Apie šį žmogų girdėjau daug keistų istorijų. Ar jo kilmė yra grynafantazija, ar bent kiek rišasi su tikrove — man dar iki šiol neaišku.

AMERIKIEČŲ JORININKŲ "OKUPACIJA"

Viena ryta negalėjau tikėti savo akimis. Visos gatvės buvo prigriautos jūreivių. Greitai viskas paaiškėjo. Kasmet šiuo laiku čia sustoja Amerikos laivyno dalinys ir užkariauja visa miestą, o ypač Quebeco mergaičių širdis. Kadangi čia merginų didelis perteklius, tai laivų atvykimas būna didelis šventė ne tik jūreiviams, bet ir joms. Nuejus į universitetą radau išskabą: visos universiteto studentės kviečiamos į laivyno priėmimą — balių. Prie universiteto durų jau stovėjo jų būrys saulėkilmingose baltose uniformose. Daugelis iš jų yra universiteto studentai, kurie vasaras pasvečia laivynui ir tuo pačiu galima apmokama mokslia. Uoste galima aplankyti jų laivus, kurių buvo šeši pavadinti ir milžiniškos keituvinės. Reikia pripažinti, kad šie jaunuoliai miestui palieka didelį ir gerą įspūdį. Gale savaitės Terasoje stovėjo neviena mergaitė viena ranka mojuodama, antra braukdama asarą ir jau pradėdama laukti sekancios vasaros...

Universitete jaučiama be galo gili religinė dvasia. Studijuojančių tarpe nemaža dalis juo kunigų, seminaristų ir vienuolių. Teko kalbėti su nevienu protestantu, kurį ši religinė atmosfera smarkiai paveikė ir sudomino katalikų tikėjimu. Kasdien pietų metu universiteto koplyčioj vyksta Mišios, kur susirenka gražus būrys jaunimo.

VAISINGI KAIP LIETUVIAI

Miestas pilnas charakteringų restoranų, su tipiška prancūziškais valgiais. Vairių kojų neįsivaizduojama, bet sraigės, kai užsimerki ir negalvoti apie tai ką į burną dedi, visai turi nebloga skoni. Dauguma valgyklų skoningai išpuoštos su kavine lauke, po atviru dangum. Kainos vidutinės. Žinoma, pačiame turistų centre viskas brangiau. Bet studentai greitai surandą, kur gerai ir gan pigiai pavalgyti — kišenės stovis prie to priveda.

Quebeciečiai savo vaisingumu panašūs į lietuvius. Gatvėje kiekvienas praeivis mielai sustos ir nurodys kelią arba net palydės.

Žmonės miesto centre rengiasi puošniai ir skoningai. Mergaitės su ilgomis kelnėmis bus ne iš vietinių. Bendrai turistus, ypač amerikonus, labai lengva atskirti iš jų aprangos. O ju čia praplaukia ištisos minios.

Mokslui įpusėjus pastebi, kad bekalbant prancūziškai liežuvis jau nebe taip pavargsta. Žinoma, pradžioje pasirašyta pažada, jog šių šešių savaitių bėgyje nekabėsim jokia kita kalba, dar kartą nuo karto sulaužom, bet jau nebe taip dažnai.

Mokslų galas — egzaminai. Vėl visi dreba: vieni kartoja, kiti išbėda dar tik pradėdama "žubrinti".

IKI PASIMATYMO!

Šešios savaitės — trumpas laikas, bet kaip per jas galima prie vietos prisirišti! Sunku skirtis su naujais draugais, bet dar sunkiau su senuoju Quebecu. Iš karto ji pamaila, o sakant su diev atrodė, kad palieku kažką savitai brangaus, ko niekur kitur nerasiu.

Traukiny rieda, namai artėja, bet širdis liko tame mažame kampelyje "Senojo pasaulio". Vėžiesi prisiminimų lobi, o galvoje sukasi nauji planai — greitai vėl sugrįžti. Kada? Galbūt ir kasmet ruošiamas žiemos karnavalas, kai apsnigta Quebeco mieste žmonės švenčia užgavėnių laikotarpį. Tad tarsi "sudierv", bet giliai širdyje sakai tik "iki pasimatymo".

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

VL. MINGELOS MONOGRAFIJA apie kun. A. Miluką jau atspausdinta Liet. Enciklopedijos spaustuvej ir atiduota rėšyklai: 384 psl., kreidinis popierius, iliustracijos, kieti viršeliai, 1000 egz. Aplaną ir dedikacija piešė dail. J. Juodis.

Netrukus monografija bus pradėta siuntinėti mceenatams — bendraleidėjams, rėmėjams ir prenumeratoriams. Knygynuose nebus pardavinėjama.

Prenumeratoriui, kurie yra pakeitę gyvenamąją vietą, prašomi pranešti savo naują adresą leidėjui komitetui.

Nori šią knygą įsigyti prašomi kreiptis: V. Mingelė, 153 E. Parkhurst Pl., Detroit 3, Mich., USA. Knyga bus tuoj išsiusta kiekvienam, atsiuntusiam čekį ar "Money order" \$6. Visi monografijos egzemplioriai įristi. Skolon nebus siuntinėjama.

STP. ZOBARSKO nuotrauka su jo knygos "The Maker of Gods" skelbimu buvo įdėta vasario 4 d. "New York Times" laidos knygos priede.

CAMBRIDGE UN-TO BIBLIOTEKOJ yra iš senesnių laikų naujienų knygų senovės Lietuvos tyrinėtojams. Yra net vokiečių ordino laikų metraščių.

Premijuotas rašinys

LIETUVA — MANO TĖVYNĖ

VYTA LIUIMAITE

Sis konkursinis rašinys yra laimėjęs II premija — \$50, kurią paskyrė KLB Toronto apyl. valdybos pakviesta vertintojų komisija. Autorė yra torontietė, besimokanti Humberts Collegiate X klasėje. Redakcija.

Kur bėga šėsupė
Kur Nemunas teka,
Ten mūsų tėvynė,
Graži Lietuva;
Čia broliai artoji
Lietuviškai šneka,
Čia skamba po kaimus
Birutės daina.

Apie tą didvyrių žemę esame visi girdėję, bet nevisi esame ją matę. Aš, kaip ir daugelis kitų, kurie neturėjome laimės gimti savojoje tėvynėje, tik pati esu susidariusi Lietuvos vaizdą. Ar ji maža, ar ji didelė, ar ji graži, ar ji traukia, kokie jos žmonės ir jų papročiai? Tiek daug klausimų apie ją galėtume paklausti. Visi atsakymai apie tą brangią šalį yra mano surinkti ir sudaryti iš dainų, storų knygų, paveikslų, tėvų pasakojimų ir taip pat mano pačios vaizduotės.

Lietuvos valstybė susikūrė prieš daugelį šimtmečių, vienu laiku net buvo didžiausia galybė Europoje. Aš galiu beveik pergyventi tasias senovės dienas kartu su didvyriais ir mūsų didžiaisiais valdovais — Gediminu, Kestučiu ir Vytautu, kurie kraują ir pavisausėjimą stengėsi padaryti Lietuva didinga ir galinga valstybė. Josios sienos tada siekė nuo Baltijos iki Juodojo jūro. Istorijos eigoje ji tai smuko, tai kilo. Lietuvai teko pergyventi daug skaudžių valandų, tačiau ji visada rado jėgų ir noro pakilti iš naujo. Daž-

nai Lietuvai teko gintis nuo savo didžiųjų kaimynų rusų ir vokiečių. Apysiginimui lietuviai statėsi tvirtoves, ne prieinamose vietose, kurių griuvėsiai, kaip buvusios galybės liudiniai, tebėstovi ir dabar. O kas besuakiausias tuos pilikalnius, išbarstytus po visa Lietuvą. Apie kiekvieną jų yra sukurta legenda ar padavimas atžymėti buvusius garsiems žygiams arba jų vadams. Mane visumet jaudino Pilenų kunigaikščio Margio kovųvyškumas, suideginant su visais kovotojais ant didžiulio lauko, nenorint pasiduoti priešui. Gal nemaziau didvyrių yra ir šių dienų Lietuvoje, nes sunki pareiga ginti tėvynę nuo žiaurių rusų.

Pasimirusi dažnai mintimis skrendu į laimingą, laisvą Lietuvą. Aš galiu įsivaizduoti tas žaliuojančias pavaras pievas, lietuvaitės piniančias valikus ir lyg girdėti nuolatinę lietuvišką dainą, skambančią per laukus ir miškus.

Kalneliai, slėniai, upeliai, pievos, miškai ir ežerai banguoja per visą kraštą. Neveltui Lietuva lyginama su gražiausiais pasaulio kraštais, tačiau Lietuvos grožis viršija visus savo nūsirdžių paprastumų. Pavartavus Lietuvos vaizdų albumus ir stebiu atsidėjusi la-pa po lapo. Čia Sventoji, Nemunas, Neris vingiuoja per poūsius ir laukus. Čia po beržų sėdėdamos piemenės diduoja vandzdelių, tai vėl laivelis svyruoja ant ežero bangu. Toliau nepaprasto grožio Kuršių kopos, jūros saulelėdės. Tačiau būdingiausia Lietuvai yra sodybos, pasipuošusios kryžiais ir smulkeliais.

Lietuva — žemdirbių kraštas. Didmiesčių ten, kaip čia Amerikoje, nėra, bet Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Panevėžys yra svarūs ir kultūringi miestai. Visa eilė gražiausių pastatų puošia juos. Viena iš žymiausių vietų Kaune, tai Kara muzėjus ir jo sodelis. Ten laisvės laikais būdavo švenčiamos visos tautinės šventės. Ten pat būdavo padedama vaiknaki įvairiomis progomis, ant Nežinomajo kareivio kapo. Džiaugsmingai tada skambėdavo Laisvės varpas, dovanotas Amerikos lietuvui.

Vilnius įdomus savo praeitimi. Dažnai jis net pavadinamas bokštų miestu, nes jame labai daug bažnyčių. Gražiausia iš jų yra katedra. Netoli jos ant kalno stovi Vilniaus pilis, rodos, būdama miesto sargyboje.

Randū labai daug neuatrukų besilinkmiančio jaunimo. Visi pasipuoše tautiniais drabužiais, kurie yra linksnų margų spalvų. Mergaitės nešioja karūnelę, baltą, plačiomis rankovėmis bluską, kikišką ir prijuoste. Vyrai dėvi baltus marškinus, plačias drobines kelnės ir raštuotus kaklaraiščius ir juostas. Mama pasakojo, kad tuos rūbus lietuvaitės pačios išsiaušdavo. Mokitės gražiai austi, tai didžiausias pasididžiavimas. Tautiniai rūbai yra ne tik darbo ir grožio simbolis, bet ir lietuviškos kultūros.

Kokie laikai bebūtų, šokis ir daina yra neatskiriami lietuvių palydovai. Kepurinė, ūželis, Malūnas mėgstami ir vertai užsimenauja ne tik savųjų, bet ir svetimųjų pagyras.

Savo dainomis lietuviai gali tikrai pasigirti, nes jų turi kiekvienai progai. Ar laimingas būdamas, ar varge lietuvis visada dainuoja. Ar mergelė gėdubama šiena, ar berniškis įdomas į kara, ar piemenėlis lankoje niekad nesisakia nuo dainos, o per lietuviškas vestuves daina pradedama ir daina užbaigiama. Kodėl lietuvius mėgsta taip dainuoti? Tik todėl, kad dainoje yra randa nusiraminti ir paguoda dainai savo liūdnam būnime. Net ir dabar pavergete tėvynėje kuriamos partizanų dainos, kurios žadina lietuvius į bendrą kovą prieš pavergėją.

Užverči albumą ir susimastau, kodėl Lietuvai skirtas toks liūdnas likimas? Žmonės išsiblaškė po visas šalis, o tėvynėje likę skursta, vargsta, laukdami išlaisvinimo. Vis daugiau ir daugiau lietuviai yra rusinami, o taip pat ir mes čia per langą pasiduodame apliktai, pamiršdami, kas mes esame. Mūsų vieta pareiga būti ne anglais, ne rusais, bet tikrais lietuviais. Kaip toje dainoje sakoma: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būti".

Tiktai tada, kai mes visi būsimie saminimę ir kiekvienas nuosirdžiai atlikšime lietuvių pareigas, nežinint kur mes bebūtume, vistiek kada nors sulauksime laisvės ryto.

IR IR R. KRAUČELIONAI, buv. "Draugo" romano konkurso mceenatai, įteikė \$100 čekį liet. operai parenti.

PAMINKLAS REZISOREI. — Prieš ketvertą metų Waterbury mirė ir palaidota svetimate sklype Stanislaiva Jakševičiute — Venclauskienė — pirmojo lietuviško vaidinimo "Amerika pirtyje" pagrindinė aktorė ir rezisorė, veikli visuomenininkė, didi labdarė, daugelio našlaičių globėja, auklėtoja ir motina. Nemaža išleido ir į augtūsnius mokslus. Daug gelbėjo skautams, šauliams ir kitoms organizacijoms.

Detroite susidarė iniciatorių vietas, pasiryžę už surinktas aukas nu-pirkti vietą kapinėse, perkelti velionės palaikus ir pastatyti bent kuklų paminklą. Jis kreipiasi į lietuvišką visuomenę, prašydamas aukų. Siųsti: Vladas Pauza, 1910 — 25th St., Detroit 16, Mich., USA.

Pasirašė iniciatoriai: Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė, Lucija Puskapalaitienė, Vladas Pauza, Janina Skirgaidienė, Vladas Staškevičius, Algis Zaprackas.

LIETUVOS VYčiai Niujorke. Kovo 4 d. stato istorinę dramą — Sventasis Kazimieras, Lietuvos karalaitis. Režisuoja J. Bolev-Bolevicius. Pastatyme dalyvauja: T. Alinskis — karalaitis Kazimieras, V. Dėdinienė — karalienė Elzbieta, St. Dėdinas — karalaitis Kazimieras. Pastatymas įvyks Apreiškiu parapijos salėje.

IR IR R. KRAUČELIONAI, buv. "Draugo" romano konkurso mceenatai, įteikė \$100 čekį liet. operai parenti.

LIETUVOS VYčiai Niujorke. Kovo 4 d. stato istorinę dramą — Sventasis Kazimieras, Lietuvos karalaitis. Režisuoja J. Bolev-Bolevicius. Pastatyme dalyvauja: T. Alinskis — karalaitis Kazimieras, V. Dėdinienė — karalienė Elzbieta, St. Dėdinas — karalaitis Kazimieras. Pastatymas įvyks Apreiškiu parapijos salėje.

IR IR R. KRAUČELIONAI, buv. "Draugo" romano konkurso mceenatai, įteikė \$100 čekį liet. operai parenti.

LIETUVOS VYčiai Niujorke. Kovo 4 d. stato istorinę dramą — Sventasis Kazimieras, Lietuvos karalaitis. Režisuoja J. Bolev-Bolevicius. Pastatyme dalyvauja: T. Alinskis — karalaitis Kazimieras, V. Dėdinienė — karalienė Elzbieta, St. Dėdinas — karalaitis Kazimieras. Pastatymas įvyks Apreiškiu parapijos salėje.

IR IR R. KRAUČELIONAI, buv. "Draugo" romano konkurso mceenatai, įteikė \$100 čekį liet. operai parenti.

LIETUVOS VYčiai Niujorke. Kovo 4 d. stato istorinę dramą — Sventasis Kazimieras, Lietuvos karalaitis. Režisuoja J. Bolev-Bolevicius. Pastatyme dalyvauja: T. Alinskis — karalaitis Kazimieras, V. Dėdinienė — karalienė Elzbieta, St. Dėdinas — karalaitis Kazimieras. Pastatymas įvyks Apreiškiu parapijos salėje.

IR IR R. KRAUČELIONAI, buv. "Draugo" romano konkurso mceenatai, įteikė \$100 čekį liet. operai parenti.

LIETUVOS VYčiai Niujorke. Kovo 4 d. stato istorinę dramą — Sventasis Kazimieras, Lietuvos karalaitis. Režisuoja J. Bolev-Bolevicius. Pastatyme dalyvauja: T. Alinskis — karalaitis Kazimieras, V. Dėdinienė — karalienė Elzbieta, St. Dėdinas — karalaitis Kazimieras. Pastatymas įvyks Apreiškiu parapijos salėje.

IR IR R. KRAUČELIONAI, buv. "Draugo" romano konkurso mceenatai, įteikė \$100 čekį liet. operai parenti.

LIETUVOS VYčiai Niujorke. Kovo 4 d. stato istorinę dramą — Sventasis Kazimieras, Lietuvos karalaitis. Režisuoja J. Bolev-Bolevicius. Pastatyme dalyvauja: T. Alinskis — karalaitis Kazimieras, V. Dėdinienė — karalienė Elzbieta, St. Dėdinas — karalaitis Kazimieras. Pastatymas įvyks Apreiškiu parapijos salėje.

IR IR R. KRAUČELIONAI, buv. "Draugo" romano konkurso mceenatai, įteikė \$100 čekį liet. operai parenti.

Stasys Yla

Lietuvių netikėjimo plotis

6.

Mūsų tauta nebūtų taip išgyvenusi religinių lūžių, jei ne politinės srovės, kurios, tautai bundant, išliko visu savo revoliuciniui aštrumui. Daugelio srovių pagrinde buvo ne tik laisvė nuo religijos, bet ir kova religijai. Atrodė teisingi filosofinio socializmo atstovai P. J. Proudhono žodžiai: "Kiekviena didelė politinė problema slepia savyje ir teologinę problemą".

Bendras netikėjimo vardiklis — laisvamanybė

Iš teologinio intereso išeidamas, baigęs reguliarias studijas, pradėjau rinkti medžiagą "Apologetinei lietuvių literatūrai". Įsitraukiau į perijodikos laukus, pradedant nuo "Aušros", ir tris metus dirbau. Spaudai panaudojau tik vieno dešimtmečio (1904-1914) medžiagą; kita liko laukti. Šios studijos atskleidė mūsų tautos netikėjimo problemas ploti su visomis šakomis ir šakelėmis, tačiau jų visų bendras vardiklis, kaip rodėsi, buvo laisvamanybė. Laisvamanybė turėjo savo organizuotus kanalus iš sveturi. Man jau buvo aišku, kad J. Šliūpa laisvamanybė rusiška, vėliau papildyta anglosaksų ir vokiečių įtakomis, o V. Kudirkos — lenkiška, paspalvinta prancūzų įtaigomis. Pradėjau ruošti knygą apie laisvamanybę. Tai turėjo būti mūsų tautos netikėjimo istorija iš pasaulėžiūrinės — srovinės pusės. Norėdamas užgriebti netikėjimo šaknis sveturi, panaudojau savo vasarines studijų keliones, rankindamas medžiagą Paryžiaus ir Berlyno bibliotekose. Mano interesas šiam klausimui netikėtai rado naujų įkvėpimų.

Tarptautinės laisvamanybės kongrese

Vieną vasarą (1936) buvau pasiųstas stebėti ir belgi katalikų VI kongresą. Po šio

Mann & Martel Ltd.

REALTORS

2336 Bloor St. W. • Tel. RO. 2-8255

Swansea
\$1,200 įmokėti, 6 dideli kambariai, 2 virtuvės, kietos grindys, nauja dujų krosnis, tuojau galima užimti. Pilna kaina \$11,900.

Jane - East Drive
\$1,500 įmokėti, naujas mūrinis 7 kambarių moderniškas namas, 4 miegamųjų, dviejų augstų, alyva apšildomas, alumininiai antri langai, privatus įvažiavimas, arti susisiekimo ir krautuvų. Pilna kaina \$16,632. Geras morkiūšius. Su didesniu \$3,000 įmokejimu vienas morkiūšius balansui \$87 mėnesiui.

Jane - Annette
\$2,500 įmokėti, 7 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su garazu ir vieta kitai mašinai. Kvadratinis planas. Nauja krosnis. Geros išsiuokimo sąlygos, arti susisiekimo ir krautuvų. Pilna kaina \$16,700.

Swansea - arti Bloor
\$3,000 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas su garazu ir privatu įvažiavimu, moderniška virtuvė, alyva apšildomas, gerai suvartas rūšys. Viena skola balansui.

Jane - Annette
\$3,000 įmokėti, 5 kambarių mūrinis bangalo su garazu, didelė moderniška virtuvė, gražus kiemas, dujom apšildomas, nauja krosnis. Su didesniu įmokejimu viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Baby - Jane
\$11,900 pilna kaina. Mūrinis 6 kambarių namas, 6 metų senumo, privatus įvažiavimas, tuojau galima užimti. Viena skola balansui — \$50 mėnesiui įskaitant ir procentus.

Oakwood - St. Clair
Originalus duplexas, \$8,000 įmokėti, graži plytų, atskiras, mūrinis namas su privatu įvažiavimu ir dviem garažais. 12 didelių kambarių, modernios virtuvės ir vonios, vandeniu alyva apšildomas, arti susisiekimo. Virsutinis butas išnuomotas už \$125 mėnesiui.

Maisto produktų krautuvė
\$3,500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas su krautuve, 2 virtuvės, alyva šildomas. Antras namas nuo kampo, viena skola balansui.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

Lietuviai — naikinamų žydų gelbėtojai

(Atkelta iš 2 psl.)

mus, išgabeno į Rusiją. Ju vietas užėmė kiti. Liko gausingi būriai partijų narių, visose apskrityse partijų padaliniai vadai. Veikti, nors labai sunkiai, buvo galima. Net bolševikai pirmosios okupacijos metu buvo slapsti suvažiavimų, pasitarimų. Ir jos veikė, davė toną, suorganizavo pasipriešinimą — rezistenciją, su vyriausio organu priešaky, pasivadinusiu Lietuvos Išlaivinimo Komitetu.

Kokia pozicija užėmė partijos naikinamųjų žydų klausimu? Leiskime atskirti, iš klausima gestupui. Lietuviškos rezistencijos prieš nacinius okupantus buvo leidžiama 15 laikraščių. Gestapininkų dėtos pastangos juos sugauti ir likviduoti nebuvo niekais, nors daug lietuvių — tiesioginių ar netiesioginių tu laikraščių bendradarbių — pakliuvo į jų nagus ir sunkiai nukentėjo. Tuomet gestapas ėmėsi gudrybės leisti savą „pogrindinį“ laikraštį rezistencijai opijai klaidinti ir savom idėjom praversti. Leisdavo lietuvių leidžiamų laikraščių vardų. Vienam tokiame gestapinink „Laisvės kovotojui“ 1944 m. vasario-kovo mėn. nr. iškelto klausimu gestapininkai tariamai lietuvių vardu taip rašė:

„Smetonos santvarka yra ir liks mums. Šioji santvarka pati save nutiesė deka reikiama žydams bei lenkams prielankumo. Mes siekiame valstybės, sukurios autoritetiniais, fašistiniais pagrindais, kurioje gyvena vien tik lietuviai. Todėl skelbiame griežtą kovą rusams, vokiečiams, lenkams, žydams.

„Su demokratine partijomis mes bendradarbiausime tik tuo atveju, jei jos nustos laikiusios lietuvių tautai kenksmingos krypties ir visiškai subordinuos mūsų idėjom (minčių eigai). Krikščionių demokratų partija, kuriai vadovauja dvasilkiai, rodo didelį prielankumą žydams. Demokratinę partiją vadovai — Grinius, Krupavičius ir prof. Aleksa — 1942 m. lapkričio mėn. įteikdami memorandumą Generaliniam komisarui, aiškiai įrodė prielankumą žydams.

„Krikščionių demokratų partija pritarė jų žygiui ir protestavo prieš žydų išnaikinimą (skaityk „Nepriklausomą Lietuvą“ nr. 9.12.1942). Daugelis dvasininkų rėmė žydus...

„Kaip pastarųjų laikų pavyzdžiai, minėtini dvasininkai Vaclovas Tamoševičius Kaune ir Juozas Zelvys Kaune — šv. Antano bažnyčia, kurie 1944 m. sausio mėn. krikščijai iš gėto pabėgusių žydų... Giliai tikintis katalikas, lygiai kaip ir mes, smerks tokius veiksmus“.

Tuo būdu ir gestapininkų teisingu šiuokart tvirtinimu, žydus užtarė ir gynė visos lietuviškosios demokratines partijos: krikščionių demokratų, valst. liaudininkų, ūkininkų, socialdemokratų, ūkininkų sąjungos ir darbo federacijos. Prie tos kategorijos priskaityti ir tautininkai.

ŽYDAI IR POGRINDINĖ LIETUVIŲ SPAUDA

Visa lietuvių tauta stojo prieš nacius okupaciją ir juos organus. Kovai su naciais buvo leidžiama, nesikaitant proklamacijų gausybės, kaip buvo minėta, 15 pogrindinių laikraščių. Ne viena nacių okupuotoji tauta proporcingai neturėjo tokio rezistencinės spaudos skaičiaus. Tie laikraščiai žydų klausimu užėmė aiškia ir nedviprasmię po-

ziciją: demaskuoti vokiečius ir ginti žydus. Budri tos spaudos korespondentų akis nepraleido nepastebėjusių nė vieno vokiečių žiaurais ir kruvinu žygio prieš žydus. Tuos faktus ji kėlė save šilkytę, orientavo visuomenę, nustatė lietuvių elgtis su žydaus kryptį ir piktinosi bei smerkė vokiečių antyžydiską akciją. Daug idomiu ištrauktu tuo klausimu galima būtų pateikti. Deja, tos spaudos rinkinių čia tremtyje visai nėra, arba tik šis tas — atsitiktiniai pakliuvę pavieniai numeriai. Br. Kviklio knygelė „Lietuvių kova su naciais“ (Memmingenas, 1946 m., 18 psl.) įgalina „pateikti dvejatį citatų iš kalbamiosios spaudos.

„Per 80,000 Lietuvos žydų buvo išžudyta, — rašo laikraštis „I Laisvė“ 1943 m. gegužės mėn. 25 d. Nr. 9. — Saugymams vadovavo vien vokiečiai. Jūs vykdėte taip pat vokiečiai ir lietuviškos uniformomis apsilvėję padugės — visokie jankai ir jaskai, kuriuos vokiečiai nugarindavo ir leisdavo žuodumus apipildyti. Lietuvių tauta nuo tu masinių skerdynių atsirbėjo. Lietuvos Laikiniųjų vyriausybė neišleido nė vieno prieš žydus nukreipto nuostato, nors visa lietuvių tauta įtūtę jų padaryta skriauda ir laukė, kad teisingumo ranka nubausit tą žydų dalį, kuri ir aktyviai padėjo bolševikams kankinti Lietuvą. Vysk. V. Brizgys viešai išėjo lietuvių nesutepti rankų svetimu turtu ir krauju. Lietuvių tautos vėteranai — dr. K. Grinius, kun. M. Krupavičius ir prof. Aleksa — memorandumu, už kuri buvo išremiti, protestavo Rintelniui dėl žydų žudynių ir lenkų iš ūkių kraustymo“.

Tas pats pogrindinis laikraštis „I Laisvė“ 1943 m. 18-19 nr. tuo pat žydų klausimu taip rašė:

„Rudoji okupacija beveik likvidavo Vilniaus dalį. Visas rajonas buvo apšautas. Viduje patys vokiečiai gaudė pradžioje darbiu tinkamus vyrus, vėliau ir moteris ir senius. Žydai patys iš namų nejo — kiekvienas buvo išvaromas skrym. Užbarikaduoti namai buvo susprogdinti drange su juose buvusiais žydaus. Kurie slapstėsi kanalizacijos vamzdyje, prigirdyti paleistaime vandeninyje. Iš viso Daugpilio kryptimi per 3 dienas išvežta apie 10,000 žydų. Vokiečiai sako, kad i Estiją dabams. Iš buvusio Vilniaus gėte 14,000 žydų liko tik kokie 2,000“.

Katalikų Bažnyčios rūpestingas mokymas ir pavyzdys ir slapstosios lietuviškos spaudos gyvas informavimas nustatė lietuvišką visuomenę derama linija, kaip laikytis žydų atžvilgiu. Ir lietuvių tauta išlaikė savo garbę ir moralinį svarumą savo amžinų įnamų — žydų — atžvilgiu.

Cia pamintėta, kaip laikėsi nacių sudarytos žydams būklės atžvilgiu Laikiniji vyriausybė ir jos organai, buvusių vyriausybinių narių, katalikų Bažnyčios, ypač kolektyvai, kurie gali kalbėti plačių masių vardu, ir pogrindinė antinacinė lietuvių spauda. O šie pamintėtieji kolektyvai, be jokios abejonės, išsireikė visos lietuvių tautos pažiūrą į nacių žydams taikomus metodus.

Vadinasi, lietuvių tauta šiuo atsitikimu visas savo simpatijas ir realią pagalbą nukreipė nelaimingai žydų tautai, o naciams — pasibjaurėjimą ir antipatiją.

(Bus daugiau)

Užtvoros skiria pabaltiečius

(Atkelta iš 1 psl.)

Vilniaus procesų sukeltos drumzlės dar neapsistojo, todėl ir kokio nors didesnio aiškumo nėra koki laukti. Jeigu Klaipėdos bažnyčios statytojų byla buvo nukreipta prieš žemaičių kunigus, tai ant-rają reikia tiesiog laikyti Sov. S-gos žydu byla, nes čia buvo įpinti Vilniaus, Rygos, Leningrado, Maskvos, Odesos bendruomenių nariai, o taip pat jų ryšių kanalai Lenkijoje, Austrijoje, JAV ir Kanadoje. Faktas, jog abi bylos buvo Maskvos pagarsintos, rodo, jog jomis siekiama ne tik vidaus politikos tikslų. Už tai suprantamas pyz. santūrumas, kuriuo, nežūriant pasipiktinimo mirties bausmėmis, buvo suiktas sprendimas čionykščiuose suinteresuotose sluosniuose. Kai teiravusi nuomonės vieno įtakingo asmens, jis manė, jog reikia palaukti, ką pasakys sovietinių klausimų žinovai, kurie esą JAV-se. Šiuo adresu aiškiai kreipiama ir visa tebesitęsianti sovietų antisemitinė kampanija. Vilniuje tatau irgi žinoma. Kaip tik dėl to tomis pačiomis dienomis, kai keturi kaltinamieji buvo nubauti mirties bausmėmis, Paleckio ir Naujolio parašais buvo vienas po kito apdovantoti garbės raštai už „nepriklaistingą veiklą“ Chaimas Taperis, Moisėjus Birgeris, Leiba Desiatnikas...

Antireliginės propagandos siautulytys tolydžio stiprėja. Pasiekia žinios apie naujas aukas ne tik Lietuvoje, bet ir kituose Maskvos valdomuose kraštuose. Sovietų šaltiniai paskelbė, jog Moldavijos augsčiausias teismas mirtimi nubaudė 4 „fanatikus tikinčiuosius“ ortodoksus už tai, kad neva jų sukurstyta minia pernai spalio mėn. nušlavė viena komunizmo tautą. Taisai buvo laikomas kaltu dėl dviejų tikinčiųjų mirties. Tai tipingas dabartinės sovietinio režimo vidaus padėties pavyzdys, kaip smurtas kelia smurtą.

TAUTOS FONDUI

per Toronto skyrių, vykdydžiusi aukų rinkimo vąj 1961 m., aukojai:

\$20: dr. J. Yčas;

\$15: dr. A. Valadka;

Po \$10: V. Yčienė, kun. P. Azubalis, dr. M. Arštikaitė, Tėvai pranciškonai, J. P. Augustinavičius, J. Margis, P. Dalinda, P. Kudreikis, Z ir B. Jakus, J. Strazdas;

\$8: V. Dailėdys;

Po \$5: V. Vasiliauskas, A. Vaksmanas, Narbutas, V. Sinkevičius, B. Vaidila, A. Vasiliauskas, A. Kuolas, B. Cepaitis, J. Demikis, dr. Urbaitis, H. Stepaits, A. Krizinauskas, V. Germanavičius, A. J. Morkis, J. Tamulionis, E. Ališauskienė, E. Punksys, V. Sonda, T. A. Valius, E. Abramaitis, J. Stravinskas, D. Kersienė, V. Dagilis, J. Karka, S. Juozapavičius, dr. J. Keleras, V. J. Meiluvienė, kun. dr. P. Gaidas, E. Senkevicius, Dundas Auto Body, A. Kalūza, L. Salna, A. Adomavičius, L. Vacekuskas, A. Slapšys, C. Pšezdieckis, E. Dubinskis, E. Seklys, J. Baltakis, V. Kerulis, K. E. Galiauskas, A. Empakeris, E. A. Bumbulis, B. Kudzmanas, R. Rimas, dr. M. Anyšas, J. Astrauskas, dr. Čepas, A. J. Čekelis, V. Marcinkevičius, V. J. Petravičius, K. Dalinda, M. Šestokas, P. Dabkus;

Po \$4: T. Užupis, S. Gudaitis, J. Velys, V. Indriūnas, A. Baltrūnas, dr. S. Pacevičius, A. K. Rusinai;

Po \$3: J. Dubinskis, V. Paulionis, K. E. Galiauskas, V. Tamulaitis, E. Vitas, E. Kazlauskas, V. Gudzauskas, J. Samulevičius, A. Tundzius, A. Sakevičius, V. Liubinskis, V. Savickas, dr. Sadauskienė, J. A. Medelis, V. Babelis, J. Dunksys, J. Stasiulis, J. Gudelis, J. Girzdišauskas, J. Sapokšinas, P. Zukas, P. S. Morkūnas, P. Ceponis, V. Liutina, P. Plioplys, G. Morušaitis, J. Dambrauskas, A. Augustis, D. Matukas, P. Barauskas, J. Linkūnaitis, A. Mačiulis, E. Spudas, J. Linkevičius, A. Paškevičius, B. Sergautis, P. Morkis, P. Šernas, A. Saulis, B. Arūnas, P. Lelis, J. Govečas, S. Pundzius, J. Mazioka, V. Balyš, J. Mickevičius, A. Sekonis, J. Pilkauskienė, V. Jaskevičius;

\$2,50: A. Gurevičius, A. Masionis;

Po \$2: J. Mackinis, K. Gėtas, R. Kazlauskas, Z. Zaleckis, J. Petkevičius, B. Sriubiskis, G. Liorenas, H. Liorenaitė, S. Laurinavičius, S. Treigienė, A. Babelis, J. Čaplikas, C. Javai, L. Adomavičius, J. Savulionis, A. Starkas, J. Baltrūnas, A. Jagėlė, E. Liorenaitė, Z. Laurinavičius, P. Gvidys, J. Sukauskas, J. Baltakis, J. Bacevičius, B. Paškauskas, V. Radzevičius, A. Plioplys, P. Senkus, A. Mickevičius, I. Urbonas, E. Jankus, J. Lažys, K. Stulpinas, J. Dambaras, E. Jankus, E. Narušis, Z. D. Zolbilas, L. Marcinėnas, J. V. Ruslys, P. E. Karpa, J. Kalpokas, V. Gutauskas, G. Povilaitis, M. Briedikis, J. Budrys, Pilipavičius, J. Jockas, V. B. Gataveckas, J. Riabua, J. Gustainis, A. Zalagėnas, S. Kviecinas, M. Petratis, J. Kavaliauskas, M. Pluskaitis, J. Juodis, A. Stančikas, V. Kolyčius, V. Ausrotas, B. Sakalauskas, J. Pavilonis, M. Batarla, E. Kuchalskis, B. Saplys, P. Butėnas, A. Sivokas, V. Vaitkus, A. Bočkus, J. Vaskelis, P. Balasevičius, J. Švežda, M. Vaseris, S. Daugėla, J. Kviecinas, A. Plėnas, A. Piravičius, J. Zaulionis, A. Sadauskis, A. Reškėlys, V. Seniūnas, J. Mackus, V. Bučys, E. Kinderis, D. Kazlauskas, A. Venckus, K.

LIETUVIŲ BIČIULIS — LAUREATAS

Pabaigai viena maloni žinia. Siemeting Šiaurės tarybos literatūros premiją gavo švedų rašyt. Eivind Johnson už istorinį romaną „Jo malonės laikas“. Tai nuširdus pabaltiečių bičiulis, ne viena proga kėlęs balsą mūsų laisvės reikalui, pernai birželio minėjime Stockholme buvęs pagrindiniu kalbėtoju. Idomiau, jog premijuotojo romano idėją rašytojas, kaip jis pats pernai yra paraiškęs, gavo mąstydamas apie Pabaltijo tautų likimą. Knygoje vaizduojamas Karolio D. nugalėtos ir terorizuojamos mažos tautos gyvenimas. Šiaurės tarybai kuri skiria literatūros premijas, priklauso Danija, Islandija, Norvegija, Suomija ir Švedija. Premijos laureatas rašo kita istorinį romaną, kuris lies europinį likimą. Laikraštinių klausiamas, jis pareiškė norįs taip ilgai gyventi, kad galėtų pamatyti laisvą Europą ir tokį laisvą pasaulį, koks įmanomas.

KREGŽDUTĖ I dalis

Elementorius pradedantiems mokytis lietuvių kalbos

Išleista jau III-čioji laida; platūs vartojamas šeštadienines mokyklose Kanadoje, JAV, Australijoje, Vokietijoje.

Gausiai iliustruotas. Pabaigoje vadovėlio patus paaiškinimas — metodinės pastabos — mokytojas ir tėvams, kaip prieinamiausio vadovėliu naudotis.

Autorius — pedagogas A. Rinkūnas. Kaina \$2.25.

Gaunamas sp. b-vej „Žiburiai“, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., ir pas visus lietuviškosios spaudos platintojus.

SPORTAS

KANADOS APYGARDOS STALO TENISO METINIS VARŽYBOS įvyks kovo 3 d., šeštadienį, 10 val. ryto Toronto Table Tennis Club salėje 299 Queen St. West Toronto.

Bus prarastos individualinės ir komandinės varžybos. Individualinės varžybose dalyvaus: vyrai, moterys, jaunieji ir mergaitės. Jaunių ir mergaičių varžybos prasidės 1 val. p.p. Visos rungtynės bus prarastos dviem minusų sistema.

Stalo teniso vadovas

VYCIJO ŽINIOS
B-A lygos, kuri, kaip pagaliau paaiškėjo, vadinosi Toronto Ladies BL, pirmenybėse vytytės įveikė latves 55: 23. Žaidė: Prunskytė 11, Radzevičienė 16, Kasperavičiūtė 4, Zolpė 2, Balseinė 18, Rutkauskaitė 4. Paskutines pirmenybių rungtynes vytytės žaidžia ši antradienį su Tru-Way.

CYO lygoje, neatvykus St. Helens krepšininkams, vytytėms buvo užskaitytas laimėjimas. Vietoj to vytytės žaidė draugiškas rungtynes su St. Anselms, kurias laimėjo 21:10 pasekmė. Žaidė: Jonynaitė 7, Supronaitė 4, Zolpė 4, Renkauskaitė, Čirvinskaitė 6, Krumaitė. Po dviejų laimėtų rungtynių vytytės pasiekė finalą, kur teks žaisti prieš Corpus Christi.

Ontario Intermediate pirmenybėse pirmas rungtynes vytytės žais ši sekmadienį 7 val. Woodgreen Community Centre patalpose, kurios randasi 835 Queen St. E. Kviečiamas visus gausiai atsilankyti. Sekančias rungtynes teks žaisti Peterborough.

Mūsų rėmėjams J. Tomosui, P. V. Skirgailai, V. A. Balsiui ir A. Klimui nuosirdus aciu!

DIRBTINIO LEDO ČIUOŽYKLOS
Inž. R. Kavaliausko pasiūlymas — „Čiuožykla žiemai ir vasarai“ — įrengti dirbtinio ledo čiuožykla Vilniuje susilaukė didelio pritarimo vilniečių tarpe. Mokslo akademijos vyr. mokslinis bendradarbis J. Senkus priminė „Tiesos“ skaitytojams, kad dirbtinio ledo čiuožykla jau seniai turi Estijos ir Latvijos sostines. Ju ledo rituliniui ir dailiojo čiuožimo meistrai gali treniuotis ištisus metus, kai tuo tarpu Lietuvos atstovai turi taikytis prie labai nepatogių ir dažnai nepastovių žiemos sąlygų.

Dailiojo čiuožimo federac. pirm. A. Velicka skundžiasi, kad Vilnių baigia nukonkuruoti Kaunas: pramonės statybos projektavimo institutas jau praėjusią vasarą visuomeninės talkos pagrindais pradėjo ruošti dirbtinio ledo čiuožykla prie sporto halės. Jos įrengimo darbai turėtų būti užbaigti šiais metais. Technologinių šaldymo projektą paruošė inžinierius A. Babieža, įvesdamas visą eilę naujų sprendimų, kurie šia čiuožykla padarys ekonomiškesne už visas kitas panašaus pobūdžio čiuožyklos Sov. Sąjungoje. —vkst—

Kitchener, Ont.

RUDOLPH KINAT, 61 m. amžiaus, gimęs Lietuvoje ir atvykęs į Kanadą 1929 m. mirė nuo širdies smūgio kasdams sniega prie savo namų 22 Courtland Ave. Liko žmona, sūnus, duklė ir brolis su seserimi Vokietijoje. Palaidotas vasario 22 d. Mount Hope kapinėse.

LSB Jamborės Fondą paremė aukomis

Aukojų \$20 KLB Londono apyl. v-ba: \$6 — P. ir D. Judickai;

Po \$5: KLB Hamiltono apyl. v-ba. Detroito jūrų skautų tėvų komitetas, A. ir O. Ratkevičiai, L. Parkside Meat Mkt. V. Blockis;

\$4 — O. E. S3 — J. Tumasas;

Po \$2: J. Stulgys, L. Montvilas, A. Paulauskas, P. Saplienė, Senkuvienė, J. Pacevičienė;

Po \$1: S. Prancūnas, Ant. Bumbulis, V. Mikalčius, J. Juskevičius, N. Lukauskaitė, B. Abramaitienė, A. Dilkus, J. Preikšaitis, M. Tabulėnas, V. Bacėnas, A. Baltrušaitis, Z. Sadauskaitė-Masaitienė, Z. Simonaitienė, I. Nacevičius, V. Sičiūnas, R. Gaizutis, V. Kvedaras, S. Treigys, E. Abramaitis, J. Greičūnas, B. Urbelis, S. Ščepanavičienė, Z. Koenig, S. Barskėtis, J. Kablys, E. Ciupliauskas.

Kiti aukojai mažiau.

Visiems aukotojams Jamborės Fondo vardu tariu nuosirdžiausią aciu. Jūsų aukos padės mūsų skautikam jaunimui vesti kovą dėl Lietuvos laisvės.

V. Gudelis,

LSB JF įgaliotinis Kanadai

KLB vajas apyskaita

Lietuvos Neprikli. Akto signatarui prof. S. Kairiui-Kaminskui remti

Pagal apyskaitą, paskelbtą „TZ“ ir „NL“ 1961 m. birželio 15 ir 21 d.

Po to gauta iš Lethbridge ap. 5.00
Fort William apyl. 15.00
Liet. Darbininkų Dr-jos 35 kuopos Montrealyje 15.00

Viso \$546.47

Prof. S. Kairiui-Kaminskui Remti Komiteto išd. prof. S. Dirmantui pasiūstas per:

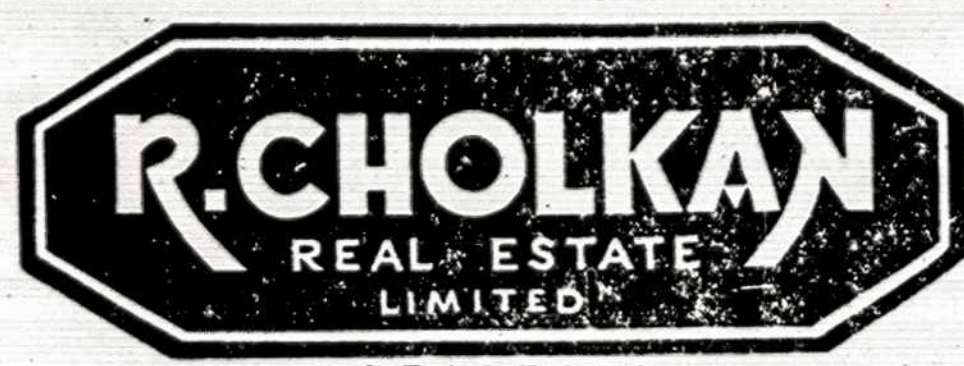
KLB Salpos Fondą \$546.47
Belparpiškiai pasuntė KLB Kr. Valdyba 100.00
Sudbury apylinkė 10.00
Rodney apylinkė 30.00

Benrdas KLB vajas įnašas \$686.47
Nuosirdus aciu visiems, prisidėjusiems savo įnašu ar darbu prie sekmingo vajo.

KLB Kr. V-ba ir Salpos Fondas

Tokio — didžiausias miestas

Japonijos sostinė Tokijo. Iai-komas didžiausiu pausulyje miestu, pasiekė 10 mil. gyventojų. Antroje vietoje lieka Londonas su 8,2 mil. ir trečioje Niujorkas su 7,7 mil. gyventojų.

REALTORS

527 Bloor St. W.

Tel. LE. 2-4404

Perkant ar parduant betkoki nekilnojama turtą, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą.

Didelis pasirinkimas gyvenamųjų namų, įvairaus dydžio apartamentų, bižnių, farmų sklypų etc.

Sąžiningas ir skubus pataravimas.

Geriausias morkiūčių gavimas bei sudarymas visame Toronte.

HAVELOCK — BLOOR
\$1,800 pilna kaina, maisto produktų ir rūkalų krautuvė, apyvara apie \$500 savaitėje, galima padidinti. Nuoma \$65 mėn. Parduoda dėl senatvės.

BENZINO STOTIS — GARAZAS
\$2,000 įmokėti, puiki vieta. Toronte. Benzino parduoda apie 70,000 galonų metams. 13 masinių įvažiavimų apie \$12,000 metams. Zema kaina. Skubus pardavimas.

BLOOR — JANE
\$4,000 įmokėti, 8 kambarių per du augstus, atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, garažas, didelis kiemas, atvir. morkiūšius, arti Bloor.

INDIAN RD. — BLOOR
\$5,000 įmokėti, 13 kambarių, atskiras mūrinis duplexas, naujas vandens šildymas, recreation kambarys rūsyje, 6 kambariai pirmame augšte, dvigubas garažas, arti Bloor.

SWANSEA
\$6,000 įmokėti, 6 metų senumo puikus atskiras mūrinis 5 kambarių bungalow, alumininiai langai ir durys, garažas su privatu įvažiavimu, modernus viduje, 17 metų atvira skola.

HIGH PARK — RONCESVALLES TRIPLEKŠAS
\$15,000 įmokėti, 17 kambarių, tik 4 metų senumo. Atskiras mūrinis pastatas. Vandens alyvos šildymas. 3 garažai. Privatus įvažiavimas. Labai gera nuoma. Arti prie susisiekimo bei krautuvų. Vienas gražiausių pastatų High Parko rajone.

APARTAMENTINIS NAMAS
\$75,000 tikrai prasoma kaina už šį puikų modernų trijų metų senumo, 10 atskirų butų mūrinį pastatą. Vandens alyva šildymas, privatus įvažiavimas, garažai. Vrs \$12,000 metinių pajamų. Labai puikus pirkiny.

P. KERBERIS

Darbo telefonas LE. 2-4404

Namų telefonas LE. 5-1584

P.S. Didelis pasirinkimas triplekšų, siksplekšų ir apartamentinių namų.

J. RUKŠA

LE. 2-4404

Namų telefonas LE. 6-9165

PASITEIRAUKITE DEL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMAI.

F. SENKUS Real Estate RO. 7-8131

PROGRESS Real Estate Ltd.**1064 Bloor St. W.****Tel. LE. 4-9286**

(prie Gladstone Ave.)

RONCESVALLES — PEARSON
\$2.000 imok., 6 did. kamb., mūr., atskiras, 2 mod. virt., vieta garažui, lengvos išmok. sąlygos.**ANNETTE — WINDERMERE AV.**
\$3.000 imok., mūr., atskir., 10 kamb., labai švarus, naujas šild., 3 virt. Vienas 10-čiai metų murgitų. Arti krautuvės ir susisiek. Vertas apžiūrėti.**DUNDAS — RONCESVALLES**
\$3.000 imok., mūr., atskir., 7 kamb. per du augstus, 2 mod. virtuvės, užimti. Pamatykite, jums tikrai patiks.**BLOOR — JANE**
\$5.000 imok., rūpių pl., atskir., 7 gražus kamb., kvadrat. planas, vand. alva šild., įrengtas rūšys. Vienas murgitų išmokėjimui. Svarus ir gražus namas.**DURIE ST. — ANNETTE**
\$5.000 imok., 9 kamb. per du augstus, mūr., atskir., 2 mod. virt., 2 vonios, vand. alva šild. Garažas ir šon. įvaž. Galima tuoj užimti.**JANE — BABY POINT**
\$6.000 imok., rūpių pl., atskir., 2 mod. virt., vand. alva šild., šoninis įvaž., garažas. Arti kraut. ir susisiek. Puikus nuomavimui, tikrai gražus namas.**PACIFIC AVE. — BLOOR**
\$6.000 imok., 8 kamb., atskir., mūr., nepereinami kamb., vand. apšildymas, did. kiemas, garažas ir šoninis įvaž. Vertas pamatyti.**BLOOR — SWANSEA**
\$6.000 imok., 7 kamb. per du augstus, rūpių pl., kvadrat. planas, naujas vand. šild. Vienas murgitų. Skubus pardavimas.**RUSHOLME RD. — BLOOR**
\$10.000 — \$12.000 imok., 17 kamb., naujos statybos originalus triplexas. Dideli kamb. Ideali nuomavimui, augštos pajamos, geras investavimas. Vertas dėmesio.**BATHURST ST. — ST. CLAIR AV.**
\$15.000 imok., rūpių pl., 6 butų apartamentas, viskas išnuomota, augštos pajamos, ideali vieta. Garantuotas investavimas.**S. JOKUBAITIS**

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Telef. LE. 4-9286. Namų — RO. 6-0417**Wasaga Beach, Stayner, Collingwood**
ir apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą vasarnamių, farmų, gazono stotų, garažų, motelių, įvairių būdinių ir t.t.**V. (Vic) BUTRIMAS****DEL INFORMACIJŲ RASYKITE: BOX 83 COLLINGWOOD, ONT.**
Frederick F. MARTIN, Real Estate, Oakview Beach, Istaigos tel. Wasaga Beach 201**Taupyk ir skolinkis****Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve "PARAMA"**Būstinė:
Lietuvių Namai
1129 DUNDAS STREET WEST,
Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE. 2-8723.

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%. Už asmenines paskolas ima tik 8%. Už paskolas — murgitų — 7%. • Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. • Visų narių gyvybė apdrausta santuopų dydįje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais ir penktadieniais nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų ir vakarais nuo 5.30 ligi 9 val. vakaro; antradieniais nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų ir vakare nuo 7 val. ligi 9 val. vakaro; trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų.**VALAU FOTELIUS**IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektrinis valymas. Sutaupau išsirusius galus ir pradegintus kilimus.
P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.**VISU RŪSIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS****Dundas Auto Body**
Darbas sąžiningai ir garantuotas.
Lietuviai savininkas A. Simonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225**PLUMBING and HEATING**

J. Lissauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymo alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191**A. CIZIKAS****ALFA RADIO & TV**
PARDUODAM IR TAI SOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
TAI SOM SALDYTVUUS, KROSNIS, SKALBIMO MASINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.**CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi RADIO****LE. 2-7733**

Taisom ir parduodam Kanados ir vokiškus T.V., Hi-Fi setus. Nauji ir vartoti. Sąžiningai ir nebrangiai taiso lietuvis profesionalas technikas. Savininkas Raimundas Stasiulis.

1076½ BLOOR ST. W., Toronto

Po 7 val. vak. skambinti RO. 9-9392

DUFFERIN RADIO and TVSALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Pritęsus specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbailis**V.S.**

(buves Wally's)

Naujas savininkas

726 Lansdowne Ave.

(Tarp Bloor ir Dupont)

garage Tel. LE. 3-0631VISI MASINŲ REMONTO DARBAI LIETUVIAMS ATIEKAMI
PIGIAU LIETUVISKAME V.S. GARAGE. Sav. V. Strimaitis
Automatinė transmisija pigiomis kainomis ir visų kiti taisyimo darbai atliekami sąžiningai. Darbas garantuotas.

726 Lansdowne Ave. Tel.: LE. 3-0631, namuose LE. 7-4336

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
VISŲ RŪSIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.**507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123**
ANT. JUOZAPAITIS**Skaitytojų laišakai****GERB. REDAKTORIAU,**

Aš retai kada praleidžiu progą dalyvauti mūsų kultūrinuose rengimuose ir pasiekti jų pažangos eigą. Š. m. vasario mėn. 18 d. buvau labai maloniai nustebinamas Toronto lietuvių jaunųjų šokių grupės, vad. V. Turutės, pasirodymu mūsų tautinės šventės metu. Ne tik mane, bet ir visus žiūrovus džiugino faktas, jog grupė yra atnaujinta jaunais veidais ir tolokai nužengusi šokio meno kelyje.

Mūsų liaudies šokiui yra labai svarbus ne tik meniškasis judesio apipavidalinimas, bet ir ypač perteikimas jo dvasinės išraiškos. Jei šios nuotaikos trūksta, šokis tampa tik monotonišku trepsėjimu. Ši karta kalbamos nuotaikos išpldydė mūsų daugia, kaip ankstesniuose pasirodymuose. Dėlto ir žiūrovai labiau juo žavėjosi.

Bravo vadovui ir šokėjams. Didelis ir savo uždavinį įsigilinus ir pastangų įtempimas neįklausomai neapvilia.

A. Kiršna

ATEINA IR TOKIŲ LAISKŲ IS LIETUVOSBrangieji,
Seniai Jums berašiau, taip kad po tokios pertraukos nežinau nė nuo ko pradėti. Trumpai reziumuojant — gyvenam gerai, geriau kaip prieš metus. Rudenį buvau tėviškoje; pasakojo apie Jus, skaičiau Jūsų laiškus. Nepamiršau Jūsų. Kiekvieną atvejų, kai tik išgirstu Kanados vardą, mintimis aplankau ir Jus.

Labai įdomu, kaip Jums sekasi? Kas naujo amerikoniškame gyvenime? Kaip su mūsų išeivijos visuomeniniu gyvenimu, literatūra ir spauda? Manau, kad daug ką įdomaus ir greitai parašysit.

O dabar keletas smulkmenų apie Lietuvą, apie mūsų gyvenimą. Žmonės linksmiau gyvena, laisviau alsuoja. Štai, kad ir brolio Žibono (prieš porą metų grįžusi iš Sibiro mokytoja, Red.): Ji visada veržėsi dirbti savo srityje, bet vis nebuvo sąlygų. O kai žmogus negali pasiekti savo tikslo, jis būna ir irzlus, ir nepatenkintas. Pagaliau nuo šio rudens ji pradėjo mokytojauti ir yra labai patenkinta. Jau iš trumpo pokalbio matai, kad pradeda pasitikėti savimi, mato ką jau pasiekė, jaučiasi, kad reikalingas visuomenei.

Didžiuliu įvykiu buvo partijos XXIII-asis suvažiavimas. Nežinau, kaip jis buvo komentuojamas Amerikoje... Stalino kultas pasmerkta visiškai. Pakelsti miestų pavadinimai, gatvių vardai. Visur atsisakoma bereikalingo balasto — netgi architektūroje. Garbėnom tas bereikalingas kolonas — naujosios pastatytose jų nebėra. Auga tikrai moderniškų gyvenamųjų namų kvartalai. Iškovojo teises lietuviškas interjeras — kavinės, restoranai, viešbučiai įrengiami tikrai skoningai. Visoje sąjungoje žinoma kavinė "Neringa", neseniai įdomi atidaryta "Taurė" kavinė. Butus žmonės apstato sektiškai, surenkamais iš atskirų detalių, baldais. Išvyravau dėsni: kas paprasta — moderniška ir graži.

Ką gero skaitote? Kokios problemos jaudina Jūsų kontinentą? Parašykite, kas Jus domia. Galbūt reikia kokių nors knygų ar periodikos? Aš tiesiog neturiu supratimo, kiek Jūs žinote ir kiek turite galimybių sužinoti apie gyvenimą Tėvyneje.

Arteja visa virtinė švenčių, švenčių Vakarų pasaulyje. Nebetoli ir Nauji Metai. Noriu pasveikinti Jus visus su artėjančiu šventėm, palinkėti geriausios sveikatos ir sėkmės. Mūsų amžius žemės planeta ne tokia jau didelė, o žmonės — protingos būtybės ir jos išmoks gyventi taikiai ir laimingai. Laikas dirbti pažangos labui, jis kovuoja už tuos bendrapasaulinius idealus, už kuriuos pasisakė M. Tvenas, M. Gorkis, R. Rolanas ir Hemingvejus...

Pridariau minčių, kas tik į galvą atejo. Dar kartą linkiu laimingų N. m., o dabar likite sveikais ir linksmiesiems. Jūsų Algirdas Vilnius, 1961 m. gruodis.

Red. Sis laiškas iškelia tik šviesesnius momentus; matyt, sąmoningai nutyli varganą pusę, kurią sulauko okupacinė cenzūra. Pastarajai įterpti keli pasimylėjimai.

REIKALAUJA DARBO IR KREIVAI POLITIKUOJA

Toronto yra įsisteigusi Metro Association for Unemployed Workers. Siųsime 423 Queen St., Church of All Nations patalpose, sušaukė Toronto bedarbių susirinkimą. Buvo svarstyta eilė punktų, kaip ir kokiomis priemonėmis vesti kovą prieš nemąžėjantį nedarbą. Siame susirinkime pirmoji kalbėtoja buvo metropolinio Toronto pareigūnė Birch. Ji palietė Metro valdybos esamus sunkumus, kurie neleidžia bent kiek daugiau prisidėti prie nedarbo sušvelninimo. Ji pasisakė esanti prieš bedarbių apdraudą ir viešąją globą, pareikšdama, kad tas institucijas turėtų pakeisti visų bedarbių aprūpinimas darbu. Metro numatyti darbai naujų namų statyboje, gatvių, kelių ir parkų modernizavime negalės sušvelninti bedarbių padėties.

Toliau pranešimus darė pats Metro Association for Unemployed Workers komitetas, žadėdamas neduoti ramybės Ontario prov. ir feder. vyriausybėms. Nors komitetas ir pati sąjunga save lyiko nepolitine ir bešališka organizacija, tačiau visų komiteto narių kalbos, kaip ir visiškai palieja punktai vertė klausytojų susidaryti įspūdį, kad sąjunga yra nusiiteikusi politiskai, ir vienašališkai. Gal tai įspūdį sudarė kalbėtojų nesugebėjimas tinkamai išreikšti savo mintis. Pvz. kalbėdami apie nedarbą, sunkių pragyvenimą, "badavimą", valstybės ekonominius negalavimus, pirmiausia prikimba prie valstybės ginklavimosi: pinigų švaistymo raketoms, lėktuvams, kariuomenės algoms ir kitiems karo reikiams, kurie esą sąmoningai provokuoja karą. Atrodo, kad ta dalelė visų krašto išlaidų visą nedarbo velniavą ir daro. Esą kanadiečiai už tuos pinigų galetų turėti nemokamą mokyklą, ligonines, bedarbiams patenkiamą pašalpą, galetų statyti namus, vesti keliu ir t. t. Rimtai pagalvojus, šios mintys yra visiškai tendencingos. Kai Rytų meška apspitujosi siaučia ir pilnu tempu ginkluojasi šiame amžiuje baisiausiais ginklais, ryždamasi praryti visą žemės rutulį, ta suma, kurią Kanada vyriausybė skiria ginklavimosi reikalams, krašto apsaugai nuo užpuolkių, yra tik lašas jūroje ir už tokio kapitalo nedarbo klausimas negalėtų būti išsprendžiamas ir tokių saldių svajonių apie nemokamą mokyklą ir ligonines nepatenkinti. Reikia įsiklausyti kitokių kelių nedarbui mažinti.

Prileiskime, Kanada nusiginkluoja: visus ginklus ir amuniciją suverčia į Atlantą ar Ramųjį vandenyną, palei dia kriumenę, stato namus, veda modernius keliu, autostradas, eksploatuoja dar nedirbamus žemės plotus, — o draugas Chruščiovas stebi visą šį ciklą patenkintas, kad viena gražia diena bus skanus kšnelis. Ir, be abejonės, taip būtų: be šūvio, be sau nuostolio ta visa naivių išminčių išgalvota modernizavimą kaip keptą karvelį pasikonėdamas praryti. Kur logika kalbėti ir reikalauti dabar nusiginklavimo? Tai sąmoningas savo krašto išdavimas. Tai sąmoningas pasitarnavimas priešui. Šioje pasaulio kėrciančioje situacijoje kaip tik reikia kuo stipriausiai ginkluotis, kad būtų apsaugota savo laisvė.

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

SUDBURY, Ont.**VASARIO 16 MINĖJIMAS**

pasisekė puikiai, todėl LB v-ba visiems dalyvavusiems nuosirdžiai dėkoja. Didelę padėką M. P. Venskevičiams, J. Gabrienėi, A. Krivickienei, L. J. Remeikiams, A. Gataučiu, J. M. Glizickams, S. E. Tolvašioms, Petru Jutuliu, J. Bataičiu ir P. Semežiu už darbą ir patarnavimus minėjimo laiku.

LB valdyba

se, kaip ir visiškai palieja punktai vertė klausytojų susidaryti įspūdį, kad sąjunga yra nusiiteikusi politiskai, ir vienašališkai. Gal tai įspūdį sudarė kalbėtojų nesugebėjimas tinkamai išreikšti savo mintis. Pvz. kalbėdami apie nedarbą, sunkių pragyvenimą, "badavimą", valstybės ekonominius negalavimus, pirmiausia prikimba prie valstybės ginklavimosi: pinigų švaistymo raketoms, lėktuvams, kariuomenės algoms ir kitiems karo reikiams, kurie esą sąmoningai provokuoja karą. Atrodo, kad ta dalelė visų krašto išlaidų visą nedarbo velniavą ir daro. Esą kanadiečiai už tuos pinigų galetų turėti nemokamą mokyklą, ligonines, bedarbiams patenkiamą pašalpą, galetų statyti namus, vesti keliu ir t. t. Rimtai pagalvojus, šios mintys yra visiškai tendencingos. Kai Rytų meška apspitujosi siaučia ir pilnu tempu ginkluojasi šiame amžiuje baisiausiais ginklais, ryždamasi praryti visą žemės rutulį, ta suma, kurią Kanada vyriausybė skiria ginklavimosi reikalams, krašto apsaugai nuo užpuolkių, yra tik lašas jūroje ir už tokio kapitalo nedarbo klausimas negalėtų būti išsprendžiamas ir tokių saldių svajonių apie nemokamą mokyklą ir ligonines nepatenkinti. Reikia įsiklausyti kitokių kelių nedarbui mažinti.

Prileiskime, Kanada nusiginkluoja: visus ginklus ir amuniciją suverčia į Atlantą ar Ramųjį vandenyną, palei dia kriumenę, stato namus, veda modernius keliu, autostradas, eksploatuoja dar nedirbamus žemės plotus, — o draugas Chruščiovas stebi visą šį ciklą patenkintas, kad viena gražia diena bus skanus kšnelis. Ir, be abejonės, taip būtų: be šūvio, be sau nuostolio ta visa naivių išminčių išgalvota modernizavimą kaip keptą karvelį pasikonėdamas praryti. Kur logika kalbėti ir reikalauti dabar nusiginklavimo? Tai sąmoningas savo krašto išdavimas. Tai sąmoningas pasitarnavimas priešui. Šioje pasaulio kėrciančioje situacijoje kaip tik reikia kuo stipriausiai ginkluotis, kad būtų apsaugota savo laisvė.

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

Be to, reikia pasakyti, kad tamė bedarbių susirinkime kairiais atvejais neapsieita ir be demagogijos. Buvo surašyta rezoliucija siųsti delegaciją pas abi vyriausybes: Ontario ir federacinę su reikalavimais. Vacius Venckus

Susirinkime buvo išreikšta nuomonė, kad JAV pramonė Kanadoje nepageidaujama, nes iš Kanados išeivė 60% kapitalo. Esą visos pramonės pelnas turėtų likti Kanadoje. Bet kaip prie to prieiti? JAV turta Kanadoje nusavinti? Būtų bolševikiškai grobiškias darbas. Apmokėti? Vėl susiduriama su finansiniais sunkumais. Vienu žodžiu, tie dalykai nėra taip lengvai išpaminiojami.

DELHI, Ont.**MOTERŲ SUSIRINKIMAS.** — Liet. Kat. Moterų dr. Jos Delhi skyrius yra paprašęs plaukų šukavimo specialistę ir skyriaus susirinkimą, kuris įvyks kovo 3 d. tuoj po pamaldų — 12.30 val. parap. salėje. Bus aiškinama plaukų šukavimo naujais preparatai ir jų naudojimas. Kviečiamos šioje apylinkėje gyvenančios visos lietuviškos moterys ir panelės pasinaudoti proga.**Valdyba****Sault S. Marie, Ont.****A. A. MYKOLAS CHINAS**, 68 m., mirė vasario 20 d. Plummer ligoninėje širdies smūgiu. Velionis gyveno Kanadoje nuo 1950 m. Paliko liudinę žmoną Eleną ir dukrą Eleonorą Skardienę. Palaidotas vasario 23 d. iš katalikų Our Lady of Good Counsel bažnyčios. Nepriklausomybės laikais velionis gyveno Kaune ir vertėsi prekyba. Žmona, dukra ir kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.**KUN. LAUR. KEMESIS**, kun. klebonas brolis, dirbęs su lietuvišiais Australijoje, yra atvykęs ilgesnių atostogų. Čia ketina pabūti iki rudens.**WINNIPEG, Man.****PARAPIJOS SUSIRINKIMAS** įvyko vasario 11 d. par. salėje. Nutarta sekančiais metais paminėti bažnyčios statybos dešimtmetį. Ta proga užmegsti ryši su kaimyninėm lietuvių kolonijom ir jas pakviesti dalyvauti. Taiigi nutarta bažnyčiai valyti savarankiškai, kiekvienas užsirašo bažnyčios prieangyje išskaitantame lape. Susirinkimo metu parapijiečiai buvo pavaisinti kava ir pyragėliais.**STAIGMENA.** — Grįžęs klebonas iš viešnagės Čikagoje vis beatpažino savo būdą; kairiųjų kambaryų nudaytos sienos, kitių nuplautos, salionelėje įklotas ant grindų naujas kilimas, naujas staliukas, naujos langų užuolaidos.

Klebonui išvykus į Čikagą, parpijiečiai, vad. Myk. Bukausko, sudėjo pinigų ir atnaujino kleboniją. Dirbo: M. Bukauskas, M. Sarauskas, V. Galinaitis, H. ir J. Barkauskaitės, A. ir V. Rutkauskai, Ap. Tuskenienė. Nupirkti naują kilimą padėjo Teklė ir Jonas Timmermanai.

Pinigus suaukoko beveik visi parapijiečiai; iš visų nebuvo suspėta paimti, nes per trumpas laikas. Klebonas buvo sujudintas to

KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius kviečia kovo 3 d., šį šeštadienį, į Prisikėlimo parapijos salėje ruošiamą tradicinį

UŽGAVENIU BALIU

Ant stalų spurgos ir žagarėliai! Pačių ponių gaminti karšti cepelinai, kugelis ir kitokie skanumynai! Loterija. Šokiam gros lietuviškas "Olympia" orkestras.

Įėjimas \$1.50, studentams — \$1. Pradžią 7.30 val. vakaro.

Sv. Jono Kr. parapijos žinios — Šį sekmadienį — šv. Kazimiero šventė. Po 11 val. pamaldų — Lietuvos himnas. Kviečiame visus, o ypač jaunimą, priimti šv. Komuniją.

— Šį penktadienį, pirmąjį kovo mėnesio, pamaldos vakare 7.30 v. Rytinės pamaldos šokiadieniais — 7.30 ir 8 val. Pirmąjį penktadienį lankomi liginiai namuose ir, pagedaujant, atnešama šv. Komunija.

— Šią savaitę šv. Jono liet. kapinių vartų konkurso komisija premijuos vieną iš trylikos projektų. Laimėjusiam pirmąją premiją kapinių taryba išmokės 400 dol. Šį sekmadienį visi planai bus išdėstyti parapijos salėje ir po visų pamaldų norintieji galės juos pamatyti.

— Vasario 16 proga rinkliavos metu Vatikano lietuvių radijo vandenėliui surinkta \$125.60.

— Parapijos kunigai šią savaitę lanko: McKenzie, Ossington, Givens, Royat ir Churchill gt. parapijėlius.

— Dėkojame visoms gerb. ponoms, talkinusioms ruošiant Vasario 16 priėmimą, o taip pat visoms geradėms, kurios už paruoštą maistą tepaskaitė faktinias išlaidas, o kaikurioms net nuo jų atsiskė.

— Dr. A. Valadkos šeima restoraujamoje parapijos bažnyčioje užskakė lange vitražą.

Lietuvių evang. liuteronių pamaldos su šv. Komunija įvyks kovo 4 d., 1 val. p.p., Redeemer Luth. bažnyčioje, Bloor St. W., kampas Indian Rd. Pamaldas atlaikys kun. A. Dumpys iš Detroito. Maloniai kviečiame visus gausiai pamaldose dalyvauti.

Toronto LEL parap. taryba

Šiupinio balius

Maž. Lietuvos Moterų Ratelis šiupinį verda Užgavėnių dieną ir prašo visus kovo 6 d., 7 val. vak. į šv. Jono Kr. parapijos salę šio skanaus patiekalo ne tik paragauti, bet ir socialiai prisivagtyti. Bus ir meninė dalis, kurioje dalyvaus sol. H. Rožaitis ir kt. Po šiltos bendros vakarienės — šokiai, bufetis, loterija ir kitokios staigmenos. Bilietų kaina \$2 asmeniui; gaunami prie įėjimo. J. Ad.

KL Katalikių Moterų dr-jos Prisikėlimo par. skyriaus narių susirinkimas — sekmadienį, kovo 11 d., po Sumos muzikos studijoje. Nares kviečiamos priimti tą dieną šv. Komuniją. Valdyba

Seštad. mokyklos koncertas

Kovo 25 d., 4 val. p.p., Prisikėlimo auditorijoje, muz. St. Gailevičiui vadovaujant, rengiamas plačios apimties koncertas. Rengėjas — tėvų komitetas kviečia visą Toronto ir apyl. lietuvių visuomenę šiam įdomiam koncertui dalyvauti, o ypač tėvelius, kurių vaikučiai lanko šią mokyklą. Tėvų komitetas

Priėmimą teisingumo min. Ful-tonui rengia High Park, Parkdale ir Davenport apyl. konservatorių partijos vienetai kovo 15 d. Mas-saryk Memorial Hall 212 Cowan Ave. Dalyvauti kviečiamos ir tautinės grupės. Kaikurių jų dalyvaus meninė programoj. Teis. ministeris kalbės apie komuniz-mą.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBOS DRAMOS PREMIJOS ĮTEIKIMAS IR KONCERTAS.

š.m. kovo 11 d., sekmadienį, 5 val. p.p., Toronte, Prisikėlimo par. salėje

Teatrinėje - koncertinėje programoje:

1. LAUREATĖ BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ skaitys iš premijuoto veikalų "Aukso žasis".
2. Dainuos solistė PRUDENCIJA BICKIENĖ.

3. Aktoriai — Birutė Pūkelevičiūtė, Leonas Barauskas, Jonas Kelečius ir Kazys Velska — suvaidins: Stebukli naktis prie "Zaliojo pingvino" (iš premijuoto "Aukso žaisio").

Visi į šią nepaprastą iškilnę!

Kaziuko mugė

žiūrėk
kronikoje

SV. KAZIMIERO MINEJIMAS

— Šį sekmadienį, kovo 4 d., 5 val. p.p. Prisikėlimo salėje. Paskaita skaitys seštad. mokyklos ved. J. Gustainis. Plačią meninę programą išpildys Prisikėlimo par. vaikų ir suaug. chorai. Vaikų choras dainuos fragmentą iš naujai ruošiamos vaikų operetės, o vyrų ir mišrių balsų chorai pasirodys su ilgesn koncertine programa, kurioje išpildys ir Ch. Gounod "Babilonijos vergiją".

Prie įėjimo bus renkamos aukos pavasariniam Midlando kankinių kryžiaus aptvarkymui.

Visa kolonija, jaunos ir senus, maloniai kviečiame gausiai dalyvauti.

KLK Federac. Toronto sk.

KAZIUKO MUGĖ

Šį sekmadienį Prisikėlimo salėje po 10-15 val. Mišių įvyks skautų-čių ruošiamą tradicinę Kaziuko mugę. Joje apsilankęs ne vienas neapsivils, nes ras visko, kas tik jam bus reikalinga. Čia matysite įrengtą stovyklą, didingą Gedimino pilį, uosto švyturi ro-dantį kėlių ir laimės šulinį ir moderniausia Vilniaus restoraną, kuriame be baimės ir ilgios eilės bus galima skaniausius pietus pavagtyti.

Kviečiame visuomenę kuo gausiausiai šioje mugėje apsilankyti. Skautai-tės

Is Liet. Namų pastogės

LN šerininų susirinkimas įvyks kovo 11 d. Kartu su pakvietimais, darbotvarkė ir apyskaitomis šerininams pasiūsta geltoni lapeliai, primena alyvos užsakymą. Iš 550 šerininų, turinčių apie 300 namų, alyvą užsisakė per LN tik 45; kiti 45 alyvos ėmėjai yra nešerinininkai.

LN jau gavo iš Queen City Fuel Oil \$370 ir pasibaigęs sezonui dar gaus apie \$500. Šerū vaju-das davė \$1225 už parduotus 50 šerū. Tokiu būdu bus gauta virš \$2000 ekstra pajamų, be kurių kažin kaip būtų išsiversta su pr. metų skolos mokejimu. Kasmet sudaryti ekstra pajamų bent iki \$4000 yra lengvai įmanoma, tik reikia valdyboms daugiau padirbėti, o šerinininkams ir visuomenei parodyti didesni susidomėjimą.

Ryšium su LN visuotiniu sus-mu tenka pagalvoti apie tolimesnę LN padėtį. Per I dešimtmetį nusistovėjusi LN administravimo rutina nesurad būdų padidinti pagrindinio kapitalo, kuris būtų pastatęs LN ant kojų. Tik 1956 m. padaryta didesnė pažanga, nes buvo išplatinata virš 100 šerū ir užstatyta dalis antro augšto. LN racionalus tvarkymas daugiausia priklauso nuo valdybų. Visuotinio šerinininkų sus-mo pareiga pastatyti tinkamas žmones tinkamom vieton. P. Lelis

LN šerū vaju-das tęsiamas toliau. Sausio-vasario mėn. LN šerū iš-gijo: S. Gramaliauskas, B. Kraučeliūnas, Pr. Berneckas — antra. A. Čičikas — du šerū. Be to, trys asmenys pirke 4 šerū, prašė pavardžių neskelbti. Iki šiol parduota 50 šerū \$1225 sumai. I.

MARYTE BAGDONAITĖ, anksčiau gyv. Vokietijoje, Flensburgio lietuvių stovykloje, prašo atsiliepti Teresė Vi-leišienė, Toronto, LE. 6-6335.

"TZ" REMEJAI

T. Vilbikaitis iš Londono atsiuntė \$7 auką.

J. Babrauskas rašo: "Gerb. leidejai, aš esu dėkingas jums už su-pažindinimą su "TZ". Tas vardas labai gražiai skamba. Pridedu \$10 ir įstojo nariu. Kr.

J. Vaineikis iš Čikagos užsakė "TZ" Sofijai Lukošūtei-Summen, gyv. Haiti ir labai pasiilgusiai liet. spaudos. Ji ten pateko karo metu, būdama 14 metų.

Pr. Rudinskas atsiuntė eilę ad-resų. Jiems siunčiami "TZ" susi-pažinti.

Mrs. J. Baltrus iš JAV rašo: "Malonėkite siųsti man "TZ" ... Aš sena lietuvi, gyvenu ant mažos pensijos, tai negaliu daug laidyti, bet labai myliu skaityti".

Visiems rėmėjams nuosirdžiai dėkojame. "TZ" leidėjai

10-12% už PASKOLAS

nuo 1 metų ligi 2 metų laiko. Užstatas — statybinė žemė. Dėl smulkesnės informacijos skambinti BE. 1-8631 Toronto.

SKATIKAS INVESTMENTS LTD.

LEO GOODMAN

Chartered Accountant

HU. 1-4377

HU. 9-2454

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

kampas Howard Park

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

Cigarečių kartonas — visu rūšių — už \$3.09

Jei jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parasykite ar patys asmeniškai užsikitė į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

Mes turime daugybę europietišku mišinių, kaip trejos dešvėnys, ramunėlis, zubarolė, "C" termometrai ir kt. Kas nori pigiai pirkti įvairius FOTO APARATUS arba filmų aparatus — BOLEX, KEYSTONE-BELL, HOWELL ir kt., juos gali gauti pas mus su 25% NUOLAIDA.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISA DIENA. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

MARGIS DRUG STORE

Moteriškos kojines — Nylon seamless — reg. \$1.00 porų — specialiai nuolaida — 2 poros už \$1.00

Lankydami Toronto

nepamirškite užsukti lietuviškom dovanų, suvenyrų ir įvairių reikmenų krautuven

"The Times"

1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547
J. BERZINSKAS
Užsakymai priimami ir paštu.

MONTREAL, Que.

KLK Moterų dr-jos rengtas va-karas pr. seštad. gražiai praėjo. Programoje pirmą kartą Montrea-alyje pasirodė šokėja G. Simaitienė, AV parap. vyrų choras ir vy-rų oktetas, vad. muz. A. Ambro-zaičio. Šokėjų ir dainininkų ži-rovai šiltai priėmė. Sumanių šeimininkų paruoštos vaisės, gera muzika šokiams atsilankiusius maloniai nuteikė.

Liet. bankelio "Litas" metinis susirinkimas įvyko pr. sekmadienį AV par. salėje. Iš pateiktos apyskaitos matyti, kad "Litas" pastoviai auga ir per 7 metus prašo-ko jau pusę milijono dol. indėlių. Į naujus valdomuosius organus iš-rinkti: valdybą — D. Jurkus ir P. Rudinskas perinkti; A. Vaza-linskas naujai išrinktas; kredito komisijon — J. Juškevičius per-rinktas ir A. Morkūnas naujai iš-rinktas; rev. k-jon — J. Bulota perrinktas, J. Adomaitis ir P. Lu-koševičius naujai išrinkti. Pagal

nuostatus, iš buv. valdybos pasi-liko J. Bernotas, J. Kardelis ir k-re-dito komisijon — V. Zubas.

Mažų paroda įvyks šv. Kazimie-ro par. svetainėje kovo 25 d., 2 val. p.p. Bus rodoma virš 100 pas-kutinės mados suknelių ir kito-kios aprangos.

Sv. Kazimiero par. pr. seštad. susituokė J. Valiulis su E. Griga-navičiute. Parapijos svetainėje įvyko vestuvinis pobūvis, kurio metu jaunųjų porai palinkėta gra-zios ateities ir laimingos povestu-vinės kelionės į Meksiką.

Ruošiasi tuoktis: Bronius Jau-gelis, AV parapijos, su Birute Stankute, AV parapijos.

AV parapiją teisine prasme su-daro apytiksliai 637 vienetai — šeimos ir viengungiai — arba 1874 asmenys. Nevisi jie yra akty-vūs nariai. Už 1961 m. parapijos nario mokesį — tik \$6 — užsi-mokėjo tik 276 šeimos. Iš teisiš-kai priklausančių parapijų tik ketvirtoji dalis lanko savo pa-rapijos bažnyčią pastoviai.

Bazaras AV par. įvyks kovo 23, 24 ir 25 d. Laukiama loterijų do-vanų. Klebonas dėkoja pirmiau-siai atsiliepusiems pp. Jasučiams ir Vizbarams.

Kardinolas P. E. Leger, kalbė-damas apie pop. Jono XXIII en-cikliką "Mater et Magistra", pa-lietė ateivius. Esą negalima ma-nyti, kad nauji ateiviai Kanadoj atima vietinių darbą. Ateivis tu-ris būti laikomas pilnateisiu pilie-čiu, kuris atvyko praturtinti kraš-to. Gerai tvarkoma imigracija ne-galinti būti nedarbo priežastimi, priešingai — ekonominiu pakli-mu. Kanadiečių laikysena ateivių atžvilgiu turinti būti krikščioniš-ka ir objektyvi. Jeigu jie skirting-i nei mūsų, tai nepadarys neišvini, kad juos reikia niekinti. Darbdaviai neturi teisės jų išnaudoti.

J. Karčelėni. "NL" redaktoriui suatstuvė darbo metu įvyko ne-laimė — sulaužyti du kairės ran-kos pirštai. Nuosirdžiai užjaucia-mi ir linkime greit pasveikti. (Prie šio linkėjimo jungiasi ir "T Z" redakcija).

Pasiskubino su paminklu

Pr. metų rugsėjo mėn. 10 pėdų augščio buvusio provincijos pre-mjero Duplessis statula buvo atga-benta į Quebec miestą iš Prancū-zijos. Ja užsakė dar 1959 m. val-džiusioji Union Nationale partija ir ji turėjo būti pastatyta prie parlamento rūmų. Per paskuti-nius pora metų įvyko daug pasi-keitimų. Liberalai tiria visas bu-vusios valdžios padarytas sukty-bes, ir todėl statulos įrengimas atpuolė. Norėta statula atiduoti Duplessis gimtajam miestui Three Rivers, bet miesto savivaldybė nenorėdė entuziazmo jai priimti. Galų gale statula padėta į provin-cijos muziejų, kur buvo laikomos Lenkijos istorinės brangenybės. V. K.

DISTRICT ESTATE BROKERS

177 Sherbrooke St. W. VI 2-8501

Pastatai-Zemė-Draudimas-Paskolos

Rachel kampas Bercy — Restora-cijos ir 4 apartamentai. Septynių me-tų. Pajamų \$3.540. Prašoma \$25.000. Imokėti trečdali.

P. Adamonis, RA. 2-2472

DAŽYTOJAS — DEKORATORUS

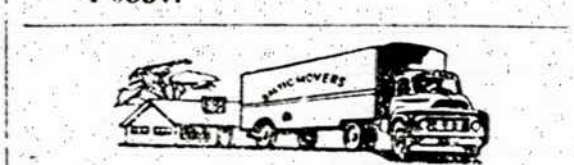
- Įvairūs dažymai
- Natūralaus medžio išbaigimas
- Popieravimas ir t.t.
- Žiemos sezono kainos žemos.

Skambinti:

KAROLIS ABRŪMAITIS RO. 9-7044

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-traukiami seni pigia kaina. P. Lu-bys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas ap-draustas. Vėžinėjant kas savaitę į Montreal, London, Windsor, Hamil-ton, New York, Sudburį ir kitur.

30 DUNDON ST., TORONTO

Telefonas LE. 4-1403

TAUPYK IR SKOLINKIS savo Kredito Kooperatyve "LITAS"

SANTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS. PASKOLOS LENGVAI IR GREITAI DUODAMOS BETKOKIAM GERAM TIKSLUI.

RANKAS VEIKIA: šokiadieniais 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val. ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val., sekmadieniais Ausros Vartų parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val.

Visais paskola reikalais kreiptis pas ved. padėjėją PR. RUDINSKĄ tel. HU. 1-2357.

Pirm. J. Bernotas, AV. 8-3111 • Vedėjas D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738. LE. 6-2664

Vakaris — HU. 9-1543.

SWANSEA, \$3.000 imokėti, atskiras namas, vandens apšildymas, 2 garažai, galima siulyti \$14.900.

WINDERMERE AVE., \$5.000 imokėti, atskiras, naujas apšildymas, 2 mod. virtuvės, 2 vonios, naujas garažas. Galima siulyti \$19.500.

ARMADALE — BLOOR, \$8.000 imokėti, atskiras, 8 kambariai, 2 virtuvės, 2 vonios, garažas, naktinis įdupleksas, Viso \$24.900.

INDIAN RD. — DUPEKŠAS, \$5.000 imokėti, 10 kambarių, originalus, 2 apšildymo sistemos. Galima siulyti \$21.900.

KRAUTUVĖ — DUNDAS — RONCESVALLES, \$3.000 imokėti, 3 aparta-mentai, rūsiai krautuvi, vandens apšildymas. Galima siulyti \$16.500.

KRAUTUVĖ — BLOOR ST., \$10.000 imokėti, 2 moderniški apartamentai ir krautuvi geroj vietoj. Prašoma \$32.000.

4 SEIMU, \$5.000 imokėti, moderniška įrėntas. Nuomos \$320 mėnesiui, plus sklydas statybai. Galima siulyti \$25.000.

Pas mus randasi dar naujai registruoti namavimai High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijos skambinkite A. GARBENTUI.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS!

persikėlus į naujas patalpas.

Vokiškų ir kt. radijo aparatų, patefonų, transistorių radijo, rekordavimo aparatų, radijo ir TV lempų, baterijų, plokštelių ir dovanų.

Prieš perkant pasiteiraukite kainas pas mus. Vartoti aparatai priimami perkant naujus. Išsimokėjimas iki 2-ju metų. Krautuvi atidaryta iki 8 val. vak., šeštadieniais iki 6 val. vak.

HI-TONE RADIO LTD.

1414 QUEEN ST. W.

(vienas blokas į rytus nuo Lansdowne Ave.)

Telefonas 537-2802

Jums mielai patarnaus J. PREIKŠAITIS ir K. OZALAS